

Nota

Verslag van resultaten Proefputtenonderzoek

DIEST STATIONSOMGEVING Fase 3 (Prov. Vlaams-Brabant)

Auteur: Bert MESTDAGH,
Jasper VAN RENSBERGEN

Redactie: Bart BARTHOLOMIEUX

Projectcode: 2022A271

Projectcode:	2022A271
Naam erkende archeoloog:	Monument Vandekerckhove
Erkenningsnummer:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
Locatiegegevens:	Diest, Stationsomgeving (Turnhoutsebaan)
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied:	X: 197 915,57 m – Y: 187 177,26 m X: 197 975,97 m – Y: 187 141,95 m
Kadastergegevens:	Diest Afdeling: 1 Sectie: A, nrs. 1822K4 (partim.), openbaar domein
Topografische kaart:	Zie plan in bijlage 3
Begindatum onderzoek:	14/11/2022
Einddatum onderzoek:	14/11/2022
Relevante termen thesauri:	Proefputten, Diest, stationsomgeving, late middeleeuwen, nieuwste tijd
Alle betrokken actoren:	Bert Mestdagh (Veldwerkleider), Jasper Van Rensbergen (Archeoloog)
Betrokken personen buiten het project:	/
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

0. INHOUDSTAFEL

0. INHOUDSTAFEL	3
1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	4
1.1. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.1.1. <i>Inleiding</i>	4
1.1.2. <i>Vraagstelling</i>	7
1.1.3. <i>Randvoorwaarden</i>	7
1.1.4. <i>Onderzoekstechnieken</i>	8
1.1.5. <i>Bestaande toestand en geplande werken</i>	10
1.2. WERKWIJZE EN STRATEGIE	12
1.2.1. <i>Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie</i>	12
1.2.2. <i>Organisatie van het vooronderzoek</i>	13
1.2.3. <i>Gebruikt materiaal</i>	14
1.2.4. <i>Inbreng specialisten</i>	14
1.3. ASSESSMENT ONDERZOCHE GEBIED	15
1.3.1. <i>Landschappelijke ligging</i>	15
1.3.2. <i>Historische situering</i>	19
1.3.3. <i>Archeologisch kader</i>	27
2. ASSESSMENTRAPPORT	35
2.1. STRATIGRAFIE	36
2.2. ASSESSMENT SPOREN	42
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	48
2.4. ASSESSMENT STALEN	48
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	50
3. DATERING EN INTERPRETATIE	51
3.1 GEMOTIVEERDE INTERPRETATIE VAN VONDSTEN EN SPOREN	51
3.2. CONFRONTATIE MET RESULTATEN BUREAUSTUDIE	53
3.3. SYNTHESE	54
3.4. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	55
4. POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING	57
4.1. AARD VAN DE POTENTIËLE KENNIS	57
4.2. WAARDERING	57
4.3. KADER VOOR EXPLOITATIE VOOR POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING	57
5. SAMENVATTING	58
6. BIBLIOGRAFIE	59
7. BIJLAGEN	61

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1. Onderzoeksopdracht

1.1.1. Inleiding

De initiële archeologienota (ID 18880)¹ kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen in de Stationsomgeving te Diest, gelegen buiten woon- of recreatiegebied waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 5000m² of meer beslaat en de aanvrager een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon is, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

In het kader van deze archeologienota werd een bureauonderzoek uitgevoerd² (2021D257). Tijdens dit bureauonderzoek werd het onderzoeksgebied geografisch, geologisch, historisch en archeologisch gesitueerd aan de hand van bestaande en beschikbare bronnen. Het bureauonderzoek kon de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet staven waardoor verder archeologisch vooronderzoek met en zonder ingreep in de bodem werd geadviseerd in de vorm van landschappelijke boringen, geofysisch onderzoek en later een proefputten/proefsleuvenonderzoek.

Het landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek werd geadviseerd voor een braakliggend terrein dat geselecteerd werd als zone voor grondverbetering. Daarnaast werd geofysisch onderzoek en proefputtenonderzoek geadviseerd voor de zones ter hoogte van de stationsomgeving, meer bepaald de Turnhoutsebaan (stationsplein) en het Zwartebeekplein.

Het landschappelijk bodemonderzoek en het geofysisch onderzoek waren reeds uitgevoerd op het moment dat het proefsleuven- en -puttenonderzoek werd besteld. Het landschappelijk bodemonderzoek was uitgevoerd door ABO, het geofysisch onderzoek door Archeopro.

Bij uitvoering van het proefsleuven- en proefputtenonderzoek bleek dat het veldwerk en de rapportering gefaseerd zou moeten verlopen. Er kon niet gewacht worden tot de uitvoering van alle veldwerk vooraleer te rapporteren. In eerste instantie diende de zone voor grondverbetering behandeld te worden omdat deze het eerste in gebruik zou worden genomen (fase 1). Dit resulteerde in een nota³ (ID 23164) die de rapportering omvatte van het geadviseerde proefsleuvenonderzoek binnen deze zone voor grondverbetering. Eind augustus volgde de tweede fase binnen de archeologische prospectie. Dit omvatte vier

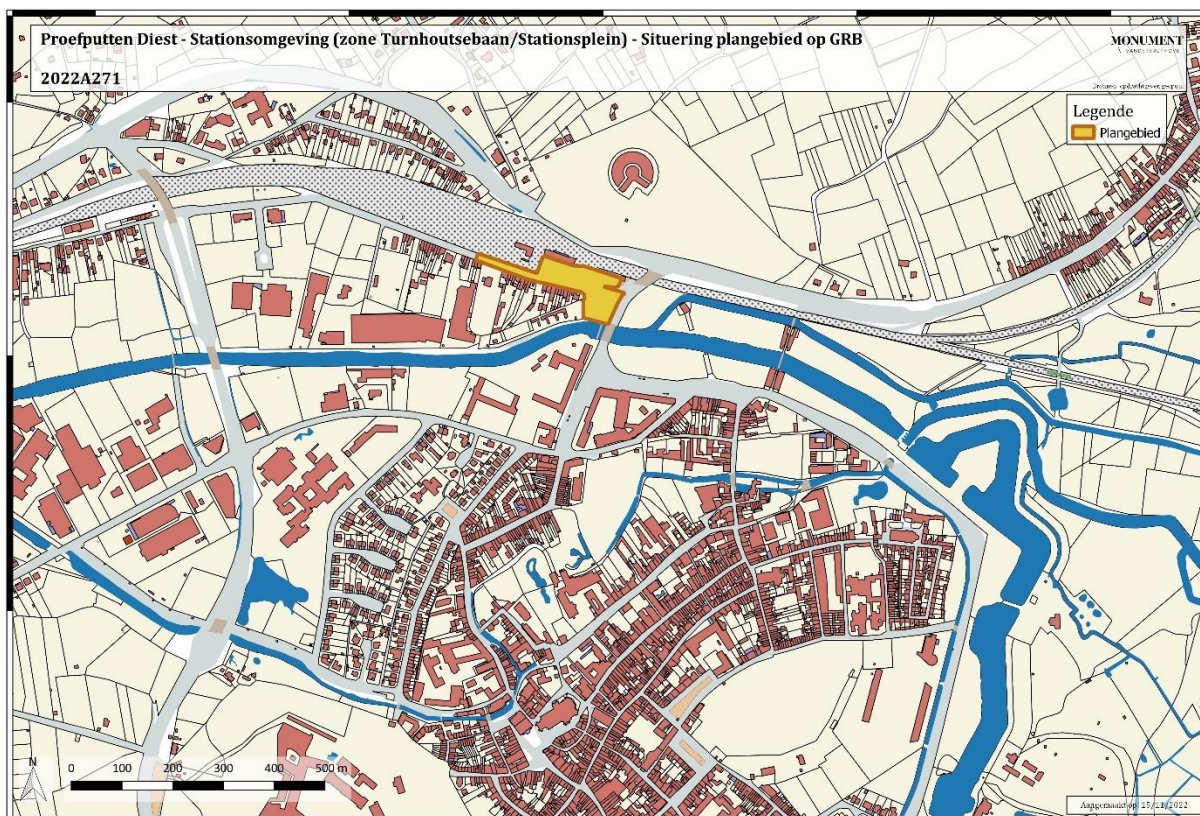
¹ Te raadplegen op: <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/18880>

² DEVILLE & HOUBRECHTS 2021a.

³ MESTDAGH B. 2022a Te raadplegen op:
<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/23164>

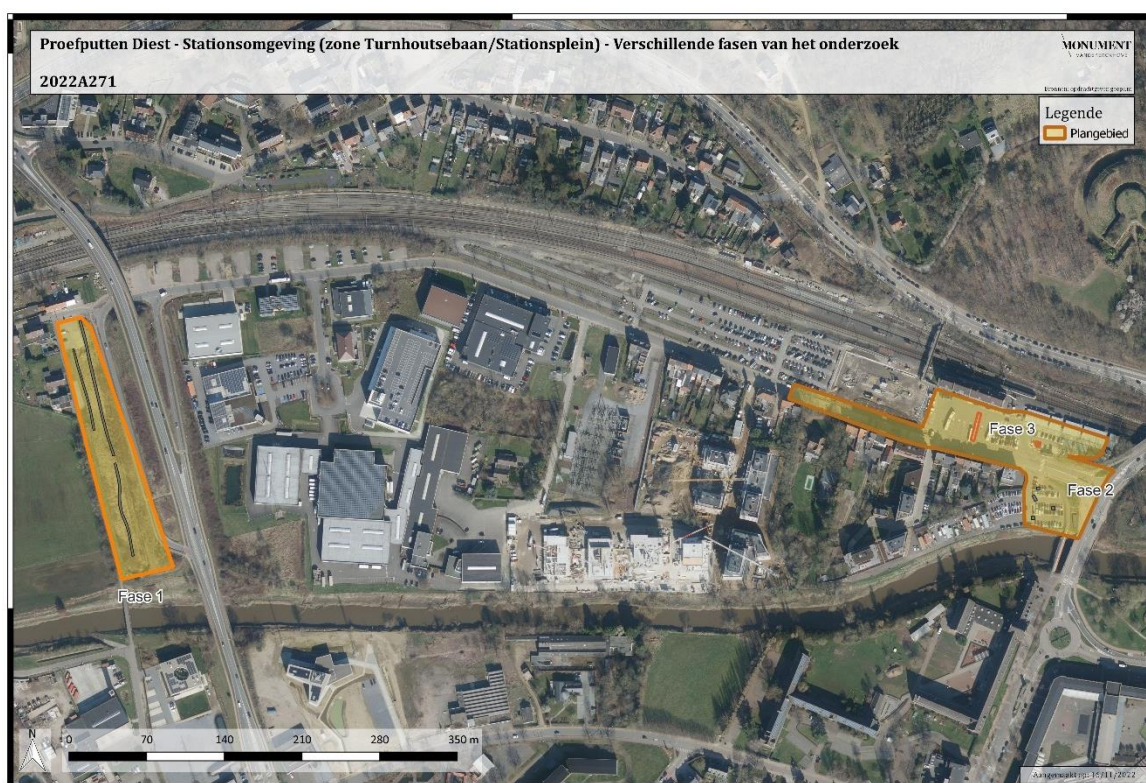
proefputten ter hoogte van het Zwartebeekplein. De resultaten gaven hier geen aanleiding tot vervolgonderzoek wat ook in de nota werd beargumenteerd (ID 23674).⁴

In het voorliggend verslag wordt de laatste fase (fase 3) van de prospectie door middel van proefputten ter hoogte van de Turnhoutsebaan (stationsplein) beschreven. In het kader daarvan werden twee proefputten gerealiseerd om een beeld te krijgen van de bodemopbouw en het aanwezige bodemarchief.

Figuur 1: Situering van het projectgebied op het GRB.

⁴ MESTDAGH B. 2022b Te raadplegen op:
<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/23674>

Figuur 2: Aanduiding van de verschillende fasen op de luchtfoto.

1.1.2. Vraagstelling

De bedoeling van het archeologisch onderzoek is te achterhalen of archeologische sporen en structuren herkend kunnen worden binnen het projectgebied. Hiertoe werden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld⁵:

- Op welke diepte komt het (de) archeologisch relevante niveau(s) voor?
- Zijn er één of meerdere niveaus bekend?
- Zijn er sporen aanwezig?
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Kunnen er verschillende periodes worden herkend binnen het spoor- en vondstensemble?
- Wat is de relatie tussen de sporen, de bodem en de geomorfologische situatie?
- Indien er vondsten worden aangetroffen. Zijn deze vondsten te koppelen aan een specifieke lithogenetische eenheid en zo ja, welk? Zo nee, welk verband is er dan tussen de vondsten en de stratigrafie?
- Hoe passen de sporen en vondsten binnen de gegevens die voorhanden zijn uit de omgeving van het projectgebied.
- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk?
- Is *in situ* behoud mogelijk? Zo ja, op welke wijze kan dit duurzaam worden gerealiseerd? Zo nee, waarom niet?

Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt wanneer op basis van het vooronderzoek met ingreep in de bodem een voldoende gefundeerde uitspraak kan worden gedaan over de aard, omvang en behoudenswaardigheid van de archeologische waarden in het projectgebied en wanneer een eenduidig advies kan worden gegeven voor vrijgave van het terrein, een opgraving of behoud *in situ*.

1.1.3. Randvoorwaarden

Zowel het veldwerk als de verwerking en de rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt wanneer de vraagstelling kan beantwoord worden.

⁵ DEVILLE & HOUBRECHTS 2021b: p. 32

1.1.4. Onderzoekstechnieken

De initiële archeologienota (ID 18880) voorzag minstens 6 proefputten in de zone van de Turnhoutsebaan (stationsplein) en het Zwartebeekplein. Het proefputtenplan zelf kon pas na het geofysisch onderzoek bepaald worden. Minstens diende wel elke gracht aangesneden te worden, één proefput ter plaatse van het voorhof, één aan het te vermoeden poortgebouw en op minstens twee locaties achter de poort in de historische binnenstad.

In functie van deze vereisten uit de initiële archeologienota, en rekening houdend met de aanwezigheid van de gekende leidingen en de resultaten uit het geofysisch onderzoek, werd een proefputten- en sleuvenplan opgesteld (Figuur 3). Het gedeelte van het Zwartebeekplein, diende onderzocht te worden aan de hand van werkputten 1 – 4. Werkput 1 is hierbij gelegen in het vermoedelijke voorhof, vlak buiten de vermoedelijke stadsomwalling. Werkput 3 is een korte sleuf die de zuidelijke gracht (vermoed op basis van het geofysisch onderzoek) doorsnijdt. Werkputten 2 en 4 werden gepland in de binnenstedelijke zone.

Er werd conform de archeologienota (ID 18880) gechoort voor proefputten van 3 x 3m (Werkput 1, 2 en 4). Dit om de impact op het openbaar vervoer en de parkeerzone minimaal te houden, maar toch veilig te kunnen werken tot een diepte van maximaal ca. 2m. Werkput 3 diende de volledige breedte van de te onderzoeken gracht te omvatten en was 3 x 6m in omvang. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de werkput. Voor aanvang van het onderzoek werd de verharding lokaal, ter hoogte van de geplande proefput, verwijderd door de hoofdaannemer.

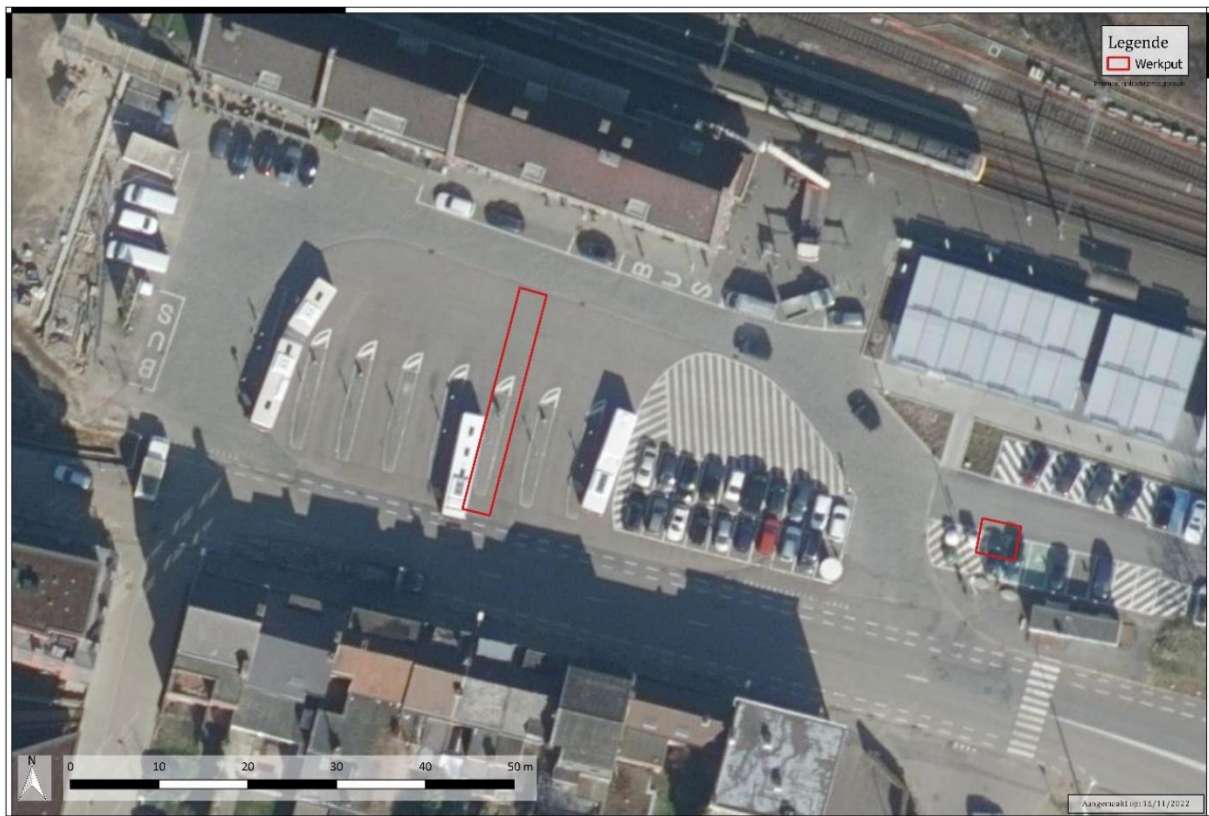
Het gedeelte ter hoogte van de stationsomgeving, onderwerp van deze nota, werd onderzocht aan de hand van 1 N-Z georiënteerde dwarssleuf (= sleuf 5) op een verwacht grachtsegment (op basis van het geofysisch onderzoek) en 1 proefput (= put 6) binnen de zone van het poortgebouw. Voor de inplanting van de putten werd ook hier rekening gehouden met de bestaande leidingen en andere praktische belemmeringen.

Figuur 3: Proefputtenplan en resultaten van het geofysisch onderzoek op een uittreksel van het KLIP (© ArcheoPro).

1.1.5. Bestaande toestand en geplande werken

Het Stationsplein van Diest was volledig verhard tot voor aanvang van de werken en in gebruik als openbaar domein. Het overgrote deel van de oppervlakte was in gebruik als rijbaan en parkeerzone. De zone die onderwerp is van fase 3 omvat onder meer het busstation en de parkeerzone (Figuur 4). Bij aanvang van de prospectie was het terrein van alle vaste verharding ontdaan.

Figuur 4: Locaties van de werkputten op een recente luchtfoto.

De geplande werken op het Stationsplein omvatten een vernieuwing van de nutsleidingen en het aanleggen van nieuwe bestrating (voetpad, rijweg, Kiss & Ride zone). De bestrating zou over het algemeen een beperkte verstoringdiepte van -31cm tot tot -67cm onder het maaiveld met zich meebrengen en lokaal tot -100cm onder het maaiveld. Het uitvoeren van een gescheiden rioleringsstelsel brengt plaatselijk een diepere verstoring met zich mee: Vanaf de Turnhoutsebaan 19 wordt een RWA aangelegd met een diameter van 400mm, in westelijke richting over de Turnhoutsebaan. Op dit startpunt ligt deze op een diepte van 2,08m. Ter hoogte van nr. 44 gaat de RWA over op een diameter van 600mm op een diepte van 1,57m. Vanaf het kruispunt aan nr. 49 gaat deze over op 700mm op een diepte van circa 2,4m. Net ten westen voorbij de kruising met de Citadellaan ligt de RWA op een diepte van 1,84m. Vanaf dit punt maakt de RWA een knik naar het zuidwesten waar deze 31m verder zal eindigen in een bestaande RWA op een diepte van circa 1,77m. Vanaf de Turnhoutsebaan 22 vertrekt

een DWA eveneens in westelijke richting over de Turnhoutsebaan. Deze vertrekt op een diepte van 1,52m met een diameter van 400mm. Ter hoogte van nr. 44 gaat deze over op een diameter van 600mm op een diepte van 2,32m. Net ten westen van nr. 55 zal deze aangesloten worden op een nieuwe inspectieput op een bestaande buis op een diepte van circa 2,84m. Vanaf de Turnhoutsebaan 18 vertrekt een RWA met een diameter van 1000mm op een diepte van 2,55m in oostelijke richting over de Turnhoutsebaan en het Stationsplein. Deze loopt tot voor de Antwerpsestraat, waar deze zich op een diepte van circa 2,84m zowel richting het noorden als het zuiden opsplijt. Richting het noorden betreft het hier een RWA met een diameter van 400mm over een afstand van 12m, die op het eindpunt op een diepte van 2,57m ligt. Naar het zuiden toe, over het Zwartebeekplein bedraagt de diameter 800mm over een afstand van 26m. Deze eindigt op een diepte van circa 1,95m. Vanaf de noordwestelijke hoek van het Stationsplein vertrekt een dubbele RWA, telkens met een diameter van 800mm in oostelijke richting op een diepte van 2,66m. Na 81m maakt deze een knik richting de Turnhoutsebaan om hier aan te sluiten op de nieuwe riolering die reeds besproken is. Vanaf de Turnhoutsebaan 18 vertrekt een DWA in oostelijke richting over de Turnhoutsebaan met een diameter van 400mm op een diepte van 1,96m. Deze sluit voor het kruispunt met de Antwerpsestraat aan op een nieuwe inspectieput op een bestaande leiding op een diepte van 4,73m. Er start eveneens een DWA in de noordwestelijke hoek van het stationsplein. Deze heeft een diameter van 250mm en start op een diepte van 2,16m. Ook deze maakt een knik richting de reeds besproken DWA op de Turnhoutsebaan.⁶ Voor meer details en plannen wordt verwezen naar de bureaustudie.

⁶ DEVILLE & HOUBRECHTS 2021a: p. 10-13

1.2. Werkwijze en strategie

1.2.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie

Het proefputtenonderzoek ter hoogte van de Turnhoutsebaan (stationsplein) ging van start nadat de verharding was verwijderd. Tijdens het verdiepen van de verschillende proefputten werd de grond gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurde aansluitend na het afronden van de prospectie en op zo'n manier dat de originele bodemopbouw zo goed mogelijk werd benaderd. Tijdens het terreinwerk werd beperkt afgeweken van het voorgestelde proefputtenplan. Zo werd werkput 5 iets verder doorgetrokken in zuidelijke richting in een poging het uiteinde van gracht S5 te kunnen vaststellen.

Tijdens het verdiepen werd er op toegezien of er zich archeologisch relevante sporen of nutsleidingen bevonden in de ondergrond. Uiteindelijk bleek het relevant in beide werkputten slechts één vlak te registreren en dus werd de onverstoorde C-horizont vlot bereikt. Wel werd werkput 6 in westelijke richting uitgebreid in een poging enige riolering te vermijden. In elke werkput werd minstens één bodemprofiel geregistreerd. De aanzet van een gracht werd gecoupeerd. Via de beschreven methodiek werd tijdens fase 3 een totale oppervlakte van 97,9m² uitgegraven tot op het relevante archeologische niveau. Met toevoeging van de uitgegraven oppervlakte uit fase 2 (Zwartebeekplein – 45m²) blijkt in totaal 1,1% van het projectgebied (zone voor grondverbetering niet meegerekend) archeologisch getoetst. In de archeologienota werd aanvankelijk een dekkingsgraad van 0,42% beoogd met de mogelijkheid om dit op te drijven.⁷

Fase 1 (Zwartebeekplein)	
Werkput	Oppervlakte
1	9m ²
2	9m ²
3	18 m ²
4	9 m ²
Totaal	45m²
Fase 2 (Stationsplein)	
5	80,6m ²
6	17,3m ²
Totaal	97,9m²
Fase 1+2	142,9m²
	1,1%

Tabel 1: Overzicht van de werkputten en hun oppervlaktes

⁷ DEVILLE & HOUBRECHTS 2021b : p. 33.

Figuur 5: Een beeld tijdens de uitvoering van het onderzoek (werkput 6).

1.2.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het terreinwerk werd uitgevoerd op 14 november 2022. Bert Mestdagh trad op als veldwerkleider en werd bijgestaan door archeoloog Jasper van Rensbergen.

1.2.3. Gebruikt materiaal

Voor het uitgraven van de proefsleuven werd gebruik gemaakt van een bandenkraan met een platte graafbak van 1,80m breed. De bodem werd afgegraven tot op het archeologisch relevante niveau. Dit gebeurde steeds onder begeleiding van de veldwerkleider of archeoloog om te verzekeren dat de juiste diepte werd bekomen. De archeologische sporen werden proper gemaakt en van een uniek spoornummer voorzien. Elk spoor is (voorzien van een schaallat, een noordpijl en een fotobordje) gefotografeerd. Op dit bordje is de projectcode (**DIST22** en **2022A271**), het werkputnummer (**WP5** tot **WP6**) en het spoornummer weergegeven. Vervolgens werden de verschillende sporen ingemeten. Ook de sleufwanden en hoogtes zijn geregistreerd. Teneinde een goed inzicht te krijgen in de bodemopbouw, werden verspreid over het terrein drie bodemprofielen proper gemaakt, gefotografeerd, en beschreven. De foto's werden gemaakt met een Nikon van het type Coolpix waterproof 18m/59ft Shockproof 2m 6.6ft met optical zoom 4.3-21.5mm 1:2.8.

1.2.4. Inbreng specialisten

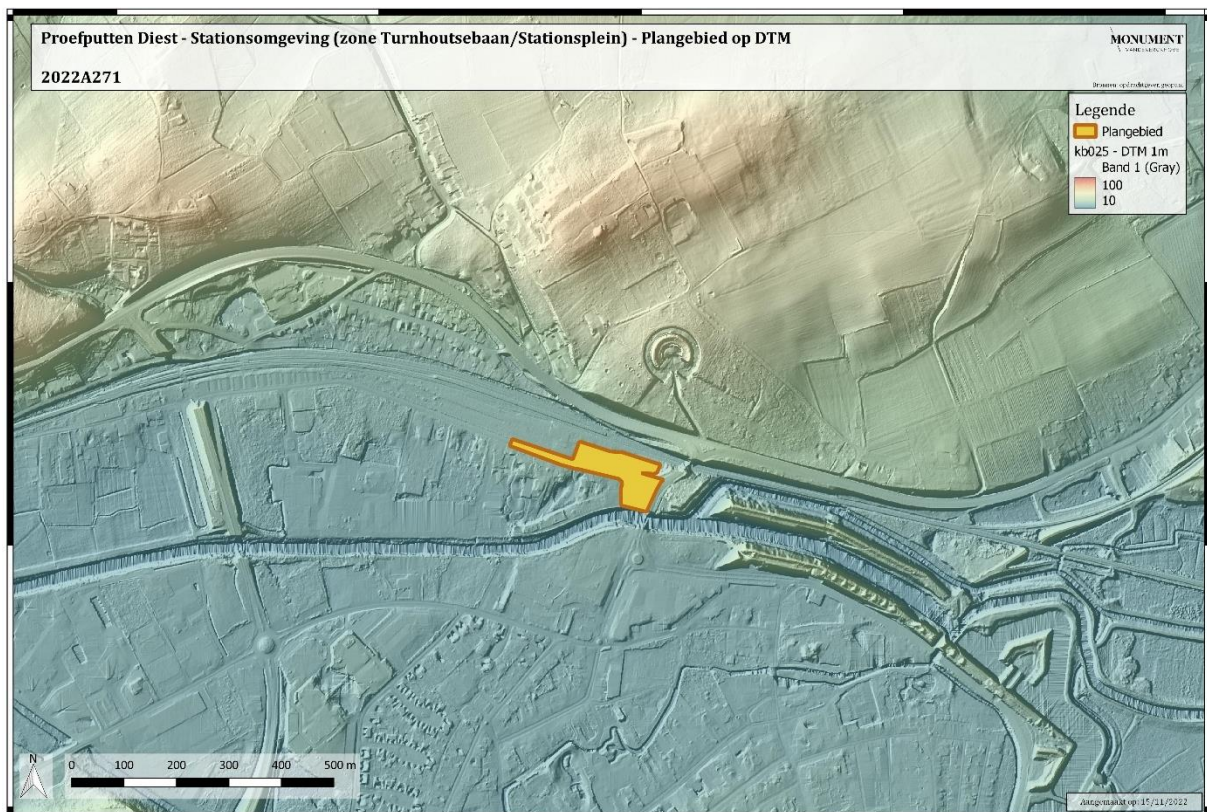
Bodemkundige Pierre Legrand.

1.3. Assessment onderzochte gebied

1.3.1. Landschappelijke ligging⁸

Het projectgebied ligt op de grens van de regio's van de Kempen en de (zand)leemstreek. Het bevindt zich onmiddellijk ten westen van het stadscentrum van Diest. Ten zuid-zuidwesten ligt het zandige Hageland, een heuvellandschap dat gekenmerkt wordt door een parallelle structuur van al dan niet beboste ruggen en valleien. Ten noorden, oosten en westen liggen het Demerland en de Demervallei. De Demervallei is een brede, diep ingesneden vallei met daarbinnen een meanderende rivier, uitgestrekte moerasgebieden, graslanden en bossen. Het Demerland bestaat uit bossen en een golvende topografie dat versneden wordt door (parallele) valleien.

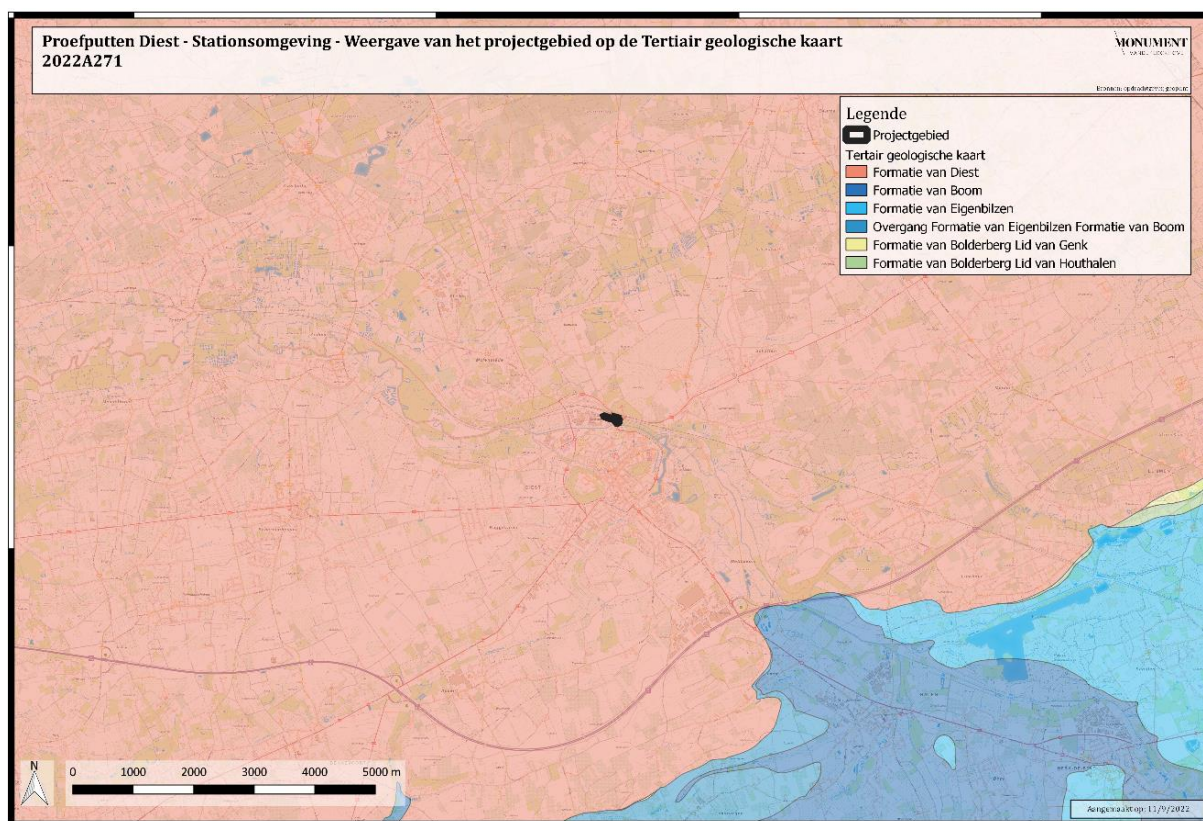
Het hoogtemodel (Figuur 6) toont het projectgebied aan de noordelijke rand van de alluviale vlakte van de Demer. Het bevindt zich ten noorden van de huidige rivierloop. Ten oosten van het projectgebied stroomt de Zwarte beek. De Oude Demer en de Verversgracht bevinden zich ten zuiden van het projectgebied.

Figuur 6: Het projectgebied op het DTM

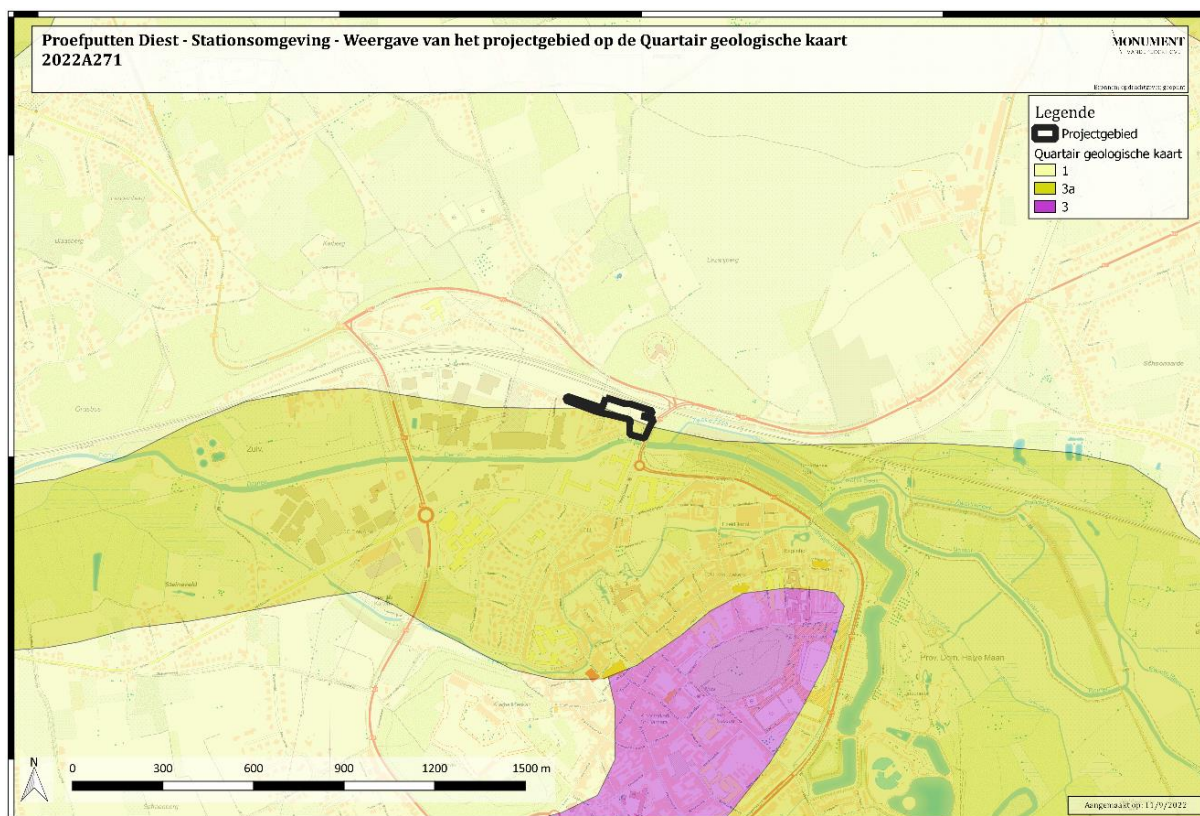
⁸ DEVILLE & HOUBRECHTS 2021a: p. 15-22

Geomorfologisch gezien bevindt het projectgebied zich in de depressie van Halen-Schulen. Volgens de **Tertiair geologische kaart** (Figuur 7) komt hier in de diepere ondergrond de Formatie van Diest voor. Dit is een zandige afzetting die bestaat uit groenig tot bruinig grof zand. De formatie is erg heterogeen, kan grindlagen, (ijzer)zandsteenbanken en kleirijke horizonten bevatten, is glauconiethoudend en micarrijke horizonten komen voor.

Figuur 7: Het projectgebied op de tertiair geologische kaart.

Volgens de **Quartaire geologische kaart** is het projectgebied gelegen op de rand van een bodem met profieltype 3a (zuiden) en afzettingen van de Formatie van Wildert (noorden). Profieltype 3a bestaat uit fluviatiele afzettingen uit het Holoceen of Tardiglaciaal die corresponderen met Demeralluvium die mogelijk pakketten uit de Pleistocene sequentie bedekten. De Formatie van Wildert bestaat uit fijne zwaklemige gele dekzanden. De zanden hebben een dominantie in zware mineralen van granaat, epidoot en hoornblende. Ze worden gekenmerkt door een parallelle gelaagdheid, die gedifferentieerd is. Het bedekt alluvium is een oude alluviale afzetting gelegen onder het eolische dekpakket.

Figuur 8: Het projectgebied op de Quartair geologische kaart.

Op de **bodemkaart** (Figuur 9) is het projectgebied gekarteerd als bebouwde zone (OB). In de omgeving zijn ook sterk vergraven gronden (OT) genoteerd. Bij beide bodems kan het natuurlijke bodemprofiel door toedoen van de mens verstoord, gewijzigd of vernield zijn. De natuurlijke bodem voor de antropogene verstoring is hierbij niet bekend. Wel kan verwacht worden, gebaseerd op de bodemkaart, dat dit deel van het projectgebied zich bevindt op de overgang tussen de vochtige tot natte, lemige tot kleiige Demervallei en de droge zandgronden gelegen aan de voet van de zanderige heuvels vlak ten noorden van de Demer.

1.3.2. *Historische situering*⁹

Het projectgebied ligt in de gemeente Diest. De oudst gekende sporen van menselijke aanwezigheid in de omgeving van Diest worden in het paleolithicum gedateerd. De eerste bronvermelding dateert dan weer uit 837 (Dyostiensis). De oudste kern van Diest zou ontstaan zijn op een iets hoger gelegen deel van de zuidelijke oever van de Demer rond de huidige Sint-Sulpitiuskerk. Diest was toen een pagus of graafschap in het Karolingische Rijk. Langs de Demer ontwikkelde zich in de 11de eeuw een handeldrijvend centrum. Dit was geconcentreerd rond de huidige Grote Markt en Sint-Sulpitiuskerk. Vermoedelijk was deze eerste kern omgeven door een aarden wal en gracht. Het centrum bereikte zijn hoogtepunt van bloei in de 14de en 15de eeuw. Dit had het te danken aan de uitstekende ligging aan de Demer en aan de belangrijke handelsweg Brugge-Keulen. Deze welstand kwam door een drukbezochte landbouwmarkt, interregionale graan- en veemarkten en de lakennijverheid en -handel. In 1360 werd een omwalling opgetrokken bestaande uit tien poorten en een dertigtal straten. Het was een verdedigingsgordel met overwegend aarden wallen. Droge en natte grachten verdedigden samen met de stadspoorten en een dertigtal ijzerzandstenen verdedigingstorens de stad. In de loop van de 14de tem 16de eeuw werden de vesten herhaaldelijk hersteld en uitgebreid. In 1705 werd de omwalling gedeeltelijk gesloopt. Na de Tiendaagse veldtocht in 1831 werden in de daaropvolgende jaren verdedigingswerken uitgevoerd in het gebied tussen Schelde en Maas. Deze bestonden uit verbeteringen aan de vestingen van Hasselt en Lier en het aanbrengen van versterkingen in Geel. Diest, dat een centrale en strategische ligging had, werd uitgebouwd tot vestingstad. Het ontwerp voor de kernvesting van Diest werd opgemaakt door majoor Ch. G.A. Laurillard-Fallot. De uitvoering gebeurde door J.E. De Lannoy, die ook het fort Leopold en de citadel ontwierp. Dit fort bestond uit een omwalling met gracht en twaalf fronten en bevindt zich heden op de Lazarijberg. De kernvesting omringt de stad met een dubbele, aarden omwalling met grachten, langs westzijde afgesloten met de citadel. Deze citadel heeft de vorm van een gebastioneerde vijfhoek en situeert zich op de Allerheiligenberg. De stadsversterking heeft de vorm van een onregelmatige veelhoek met 12 zijden of fronten. De totale lengte bedroeg 3805m en had een diameter van ongeveer 1325m. Het tracé is min of meer gelijkaardig aan de middeleeuwse omwalling. Er waren twee monumentale, versterkte en drie kleinere poorten. De Antwerpsepoort behoort tot de eerste categorie. De Demer, Zwartebeek en Koeibeek vormden een natuurlijke gordel van overstromingsgebieden. Een tweede verdedigingslinie had vooruitgeschoven verdedigingswerken zoals ravelijn en lunetten. Samen met een overstromingsgebied moesten deze verhinderen dat de wallen en de kwetsbare stadspoorten rechtstreeks onder vuur werden genomen. Omstreeks 1895 was de rol van Diest als verdedigingsstad achterhaald en werd de kernvesting en het Fort Leopold gedeclasseerd. De citadel onderging hetzelfde lot in 1906. In 1904 startte de ontmanteling met de afbraak van de Leuvense- en Hasseltsepoort en de omgeving van het station. Een groot gedeelte van de wallen werd in 1929 afgestaan aan de stad, waarna in 1933 verdergegaan werd met de ontmanteling. De 'Halve Maan' in de omgeving van de Hasseltsepoort, werd

⁹ DEVILLE & HOUBRECHTS 2021a: p. 22-39

tijdens WOII omgevormd tot badplaats. Het gedeelte van het projectgebied dat eigendom bleef van de Staat, samen met de citadel en het Fort Leopold waren de enige bouwwerken die gespaard bleven van de sloopwerken. De citadel en het fort zijn tot op vandaag eigendom van het Ministerie van Landsverdediging. De huidige ringlanen volgen nog steeds dit tracé. Het straalvormig middeleeuws plan is in het centrum bewaard gebleven.

In de 17de en 18de eeuw werd overgegaan tot het rechte trekken en bedijken van de hele Demer. Hierbij werden de meeste bochten afgesneden om de Demer als vaarweg te verbeteren en het vaartraject te verkorten. De Demer was tot het midden van de 18de eeuw één van de belangrijkste verbindingswegen tussen het Hageland, het Land van Loon en de steden Aarschot, Diest, Zoutleeuw, Tienen, Mechelen en Leuven. Ook voor de haven van Antwerpen was de rivier zeer geschikt voor handelsbetrekkingen met het Rijnland. In 1959 werd door het ministerie van Openbare Werken een nota opgesteld betreffende verbeteringswerken voor betere waterafvoer van de Demer. Tot 1999 gold deze nota als leidraad voor de Administratie Waterwegen en Zeekanaal. De inrichting van de waterloop diende voordelen op te leveren voor de Landbouw. Vanaf nu viel de Demer onder de bevoegdheid van het ministerie van Landbouw (Landelijke Waterdienst). Omwille van zware overstromingen werden in de jaren '60 en '70 van vorige eeuw grondige verbeteringswerken aan de Demer en Dijle uitgevoerd. Hierbij verdween eind jaren '60 van vorige eeuw de Demer uit het centrum van Diest en werd de rivier rond de stad geleid. De oude rivierbedding werd dichtgemaakt. In 2012 werd gestart met het opnieuw openleggen van de Demer binnen de stad. Om de werken zo efficiënt mogelijk te houden, gebeurden deze in een gefaseerde aanpak over een periode van vier jaar. Hierbij werd zoveel mogelijk rekening gehouden met de oorspronkelijke loop van de Demer. Deze werkzaamheden werden grotendeels archeologisch begeleidt door Condor Archaeological Research.

Gezien de grote bevolkingsaanwinst van Diest eind 13de, begin 14de eeuw is in 1360 de toestemming verleend tot de aanleg van een vestinggordel. Die gordel was zeer ruim opgevat en omsloot niet alleen de bewoonde stadsdelen, maar ook talrijke hovingen en tuinen aan de rand. Slechts een miniem gedeelte, waaronder de beemden tussen de Demer en de Zwarte Beek vielen buiten de Stadswallen. In de nieuwe wallen waren tien stadspoorten voorzien, waarvan de Schaluinpoort, richting Antwerpen en de Kempen er één was. De wallen, grotendeels van aarde, waren versterkt met een dertigtal ijzerzandstenen torens. Naast de aardewallen werd bovendien gebruik gemaakt van de waterlopen rondom de stad. Drievierde werd door een met water gevulde gracht omgeven. Vanaf 1508 werden de stadswallen verbeterd, hierbij werden de buitenwijken rond de Schaluinpoort met de grond gelijk gemaakt. Er werd een nieuwe buitengracht aangelegd aan de Schaluinpoort. En de vernieuwde schaluinpoort was klaar in 1526.

Het oudste totaalzicht op de stad is een gravure uit 1606 (Figuur 10). Hierop is een zicht afgebeeld vanaf de Allerheiligenberg. Het werk is afkomstig van de Diestenaar Jan de Haan

(of de Haen). De ligging van het stationsplein (bij benadering) is aangegeven met een paarse cirkel.

Figuur 10: Gravure van de stad Diest door Jan de Haen.

Uit 1669 dateert een kaart van Cornelis Lowis (Figuur 11). Van zijn hand is eveneens een schetskaart waarop de omgeving van het Schaluinveld is afgebeeld. Volgens Van der Eycken zou de Schaluinpoort zich, op basis van deze kaart, bevonden hebben ter hoogte van het ronde punt op de ring aan het Weerstandsplein. Men vermoedt echter dat hier een verwarring is ontstaan met de latere Porte d'Anvers binnen de 19de-eeuwse omwalling. Links van de Schaluinpoort bemerkt men in de stadsmuur een soort poort. Dit is de plaats waar de Zwarte Beek de stad verliet. De Schaluinpoort bestond uit twee ronde torens die de eigenlijke poort omsloten, mogelijk met een ijzeren hek dat men naar beneden kon laten. Buiten de Schaluinpoort vertrekken twee wegen. De eerste gaat naar het westen en volgt het tracé van de huidige Turnhoutsebaan. De percelen rechts van dit tracé vormen het huidige stationsterrein.

Figuur 11: Kaart van Cornelis Lowis uit 1669.

De **Ferrariskaart** uit 1777 (Figuur 12) heeft vermoedelijk een afwijking omwille van georeferentie voor Diest. Wel is een gelijkaardig beeld aan voorgaande kaarten zichtbaar. Aan de wallen en grachten van de stad zijn bomenrijen afgebeeld. Dit duidt er vermoedelijk op dat de oude verdedigingswerken in deze periode geen defensieve functie meer vervulden. Het projectgebied wordt geprojecteerd ter hoogte van de stadsgracht, vlak ten noorden van de 'Porte d'Anvers' en de stadsomwalling.

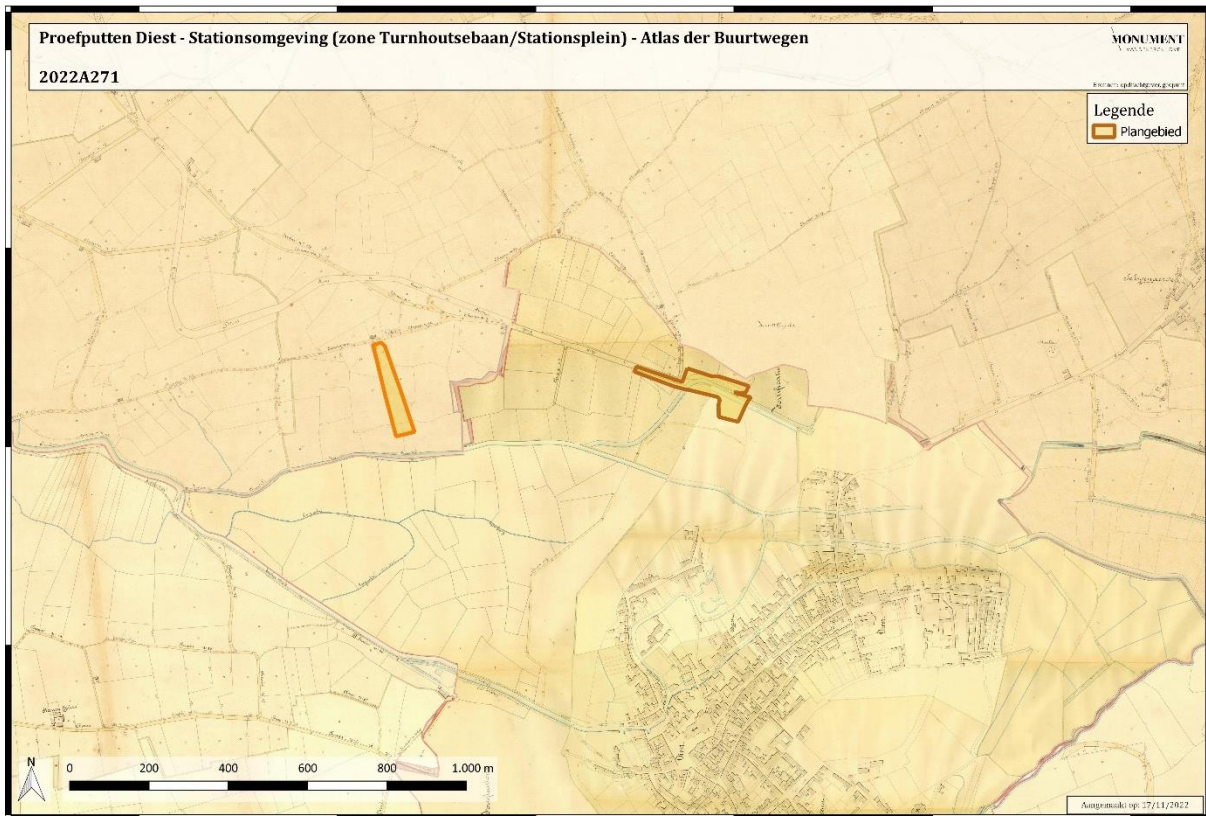
De **Atlas der Buurtwegen** uit 1843-1845 (Figuur 13) geeft een beter beeld op perceelsniveau. Er is geen informatie over de vestingwerken meer aangegeven op deze kaart, enkel de gracht is nog zichtbaar. De proefputten aan het Zwartebeekplein worden hier gekarteerd ten zuiden van de gracht.

Op de **kaart van Vandermaelen** uit 1846-1854 (Figuur 14) is het detailniveau over het algemeen niet hoog. Het projectgebied wordt hier onbebouwd weergegeven. Het bureauonderzoek maakte wel duidelijk dat op deze kaart voor Diest naast het op dat moment recent gebouwde Fort Leopold ook de op het Vauban-principe gebaseerde stadswallen nog zichtbaar waren rondom de stad. Langs de noordzijde is een dubbele muur zichtbaar. De meest zuidelijke hiervan wordt afgeschermd door de Demer, de Zwarte Beek begrenst de noordelijke muur. Het huidige stratenplan valt ook grotendeels te herkennen. Zo hebben de

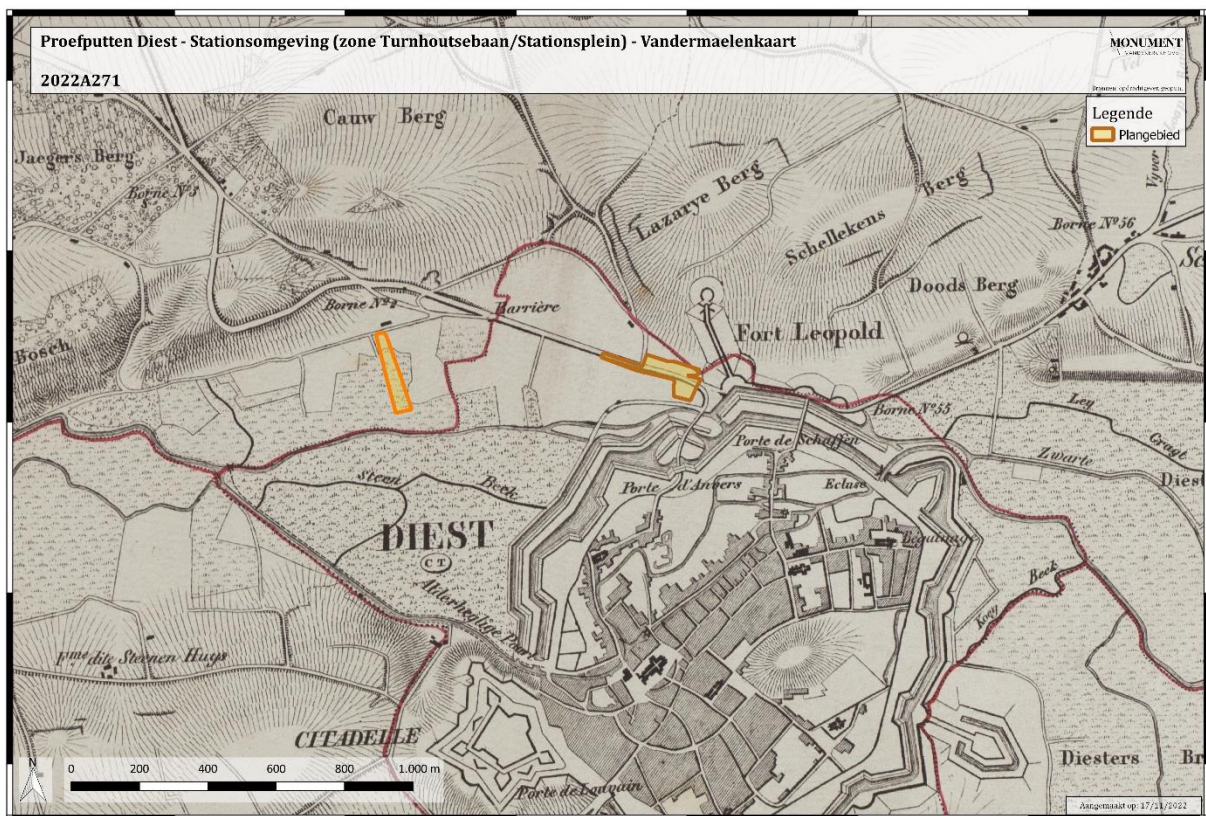
Antwerpsestraat en de Turnhoutsebaan grotendeels dezelfde ligging. De huidige Antwerpsestraat loopt de stad binnen langs de 'Porte d'Anvers', door een driehoekig uitstekend deel van de door Vauban geïnspireerde fortificatie. Dit is nog bewaard in het huidige stratenplan in de driehoekige vorm aan de zuidkant van het Weerstandsplein, tussen de Antwerpse- en de Ferdinand Allenstraat. Het projectgebied bevindt zich echter buiten deze fortificatie, aan een stuk schijnbaar onbebouwde grond tussen de Turnhoutsebaan en de Demer.

Figuur 12: Het projectgebied op de Ferrariskaart.

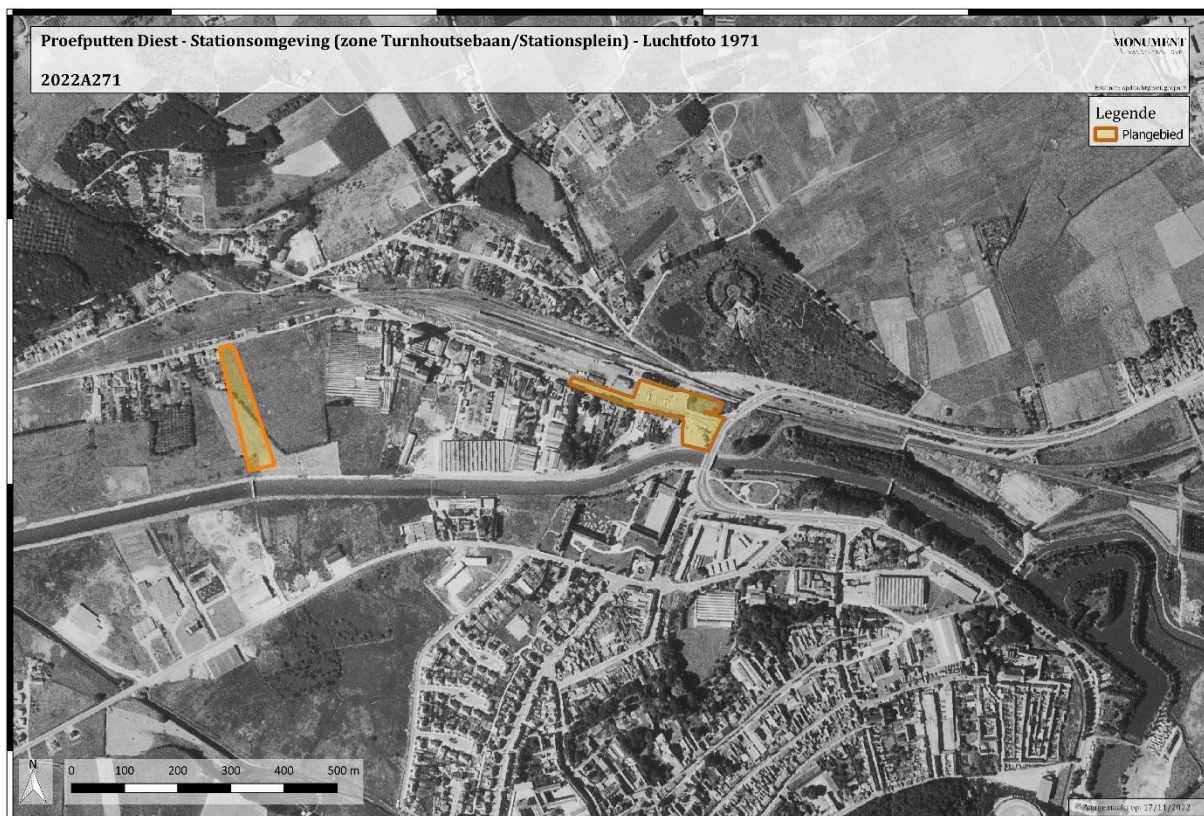
Figuur 13: Het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen

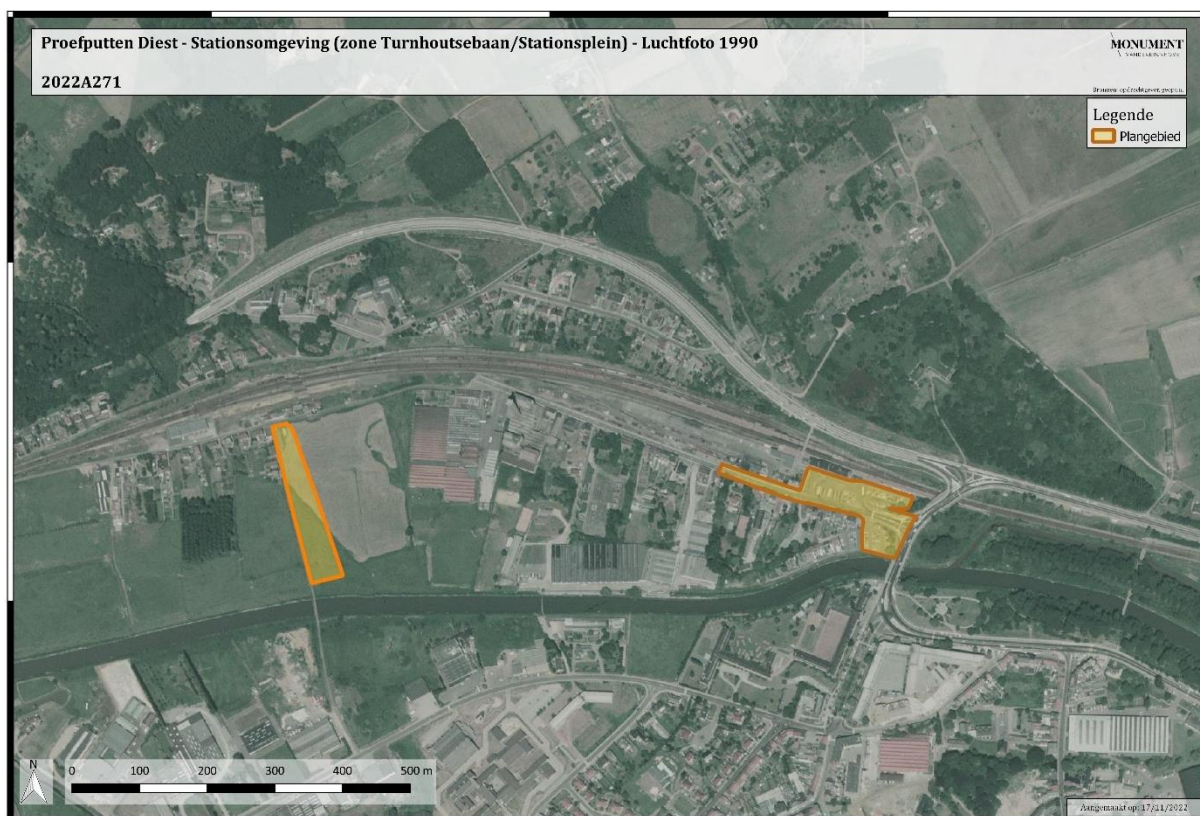
Figuur 14: Het projectgebied op de Vandermaelenkaart.

Op de oudste geconsulteerde **luchtfoto**, daterend uit **1971** (Figuur 15), ziet men dat het Zwartebeekplein een onbebouwd leegstaand plein betreft, vermoedelijk al deels in gebruik als parking al is dit niet geheel duidelijk op de foto.

De **luchtfoto uit 1990** geeft dit duidelijker weer (Figuur 16). We zien dat het plein opgedeeld is in verscheidene parkeerplaatsen.

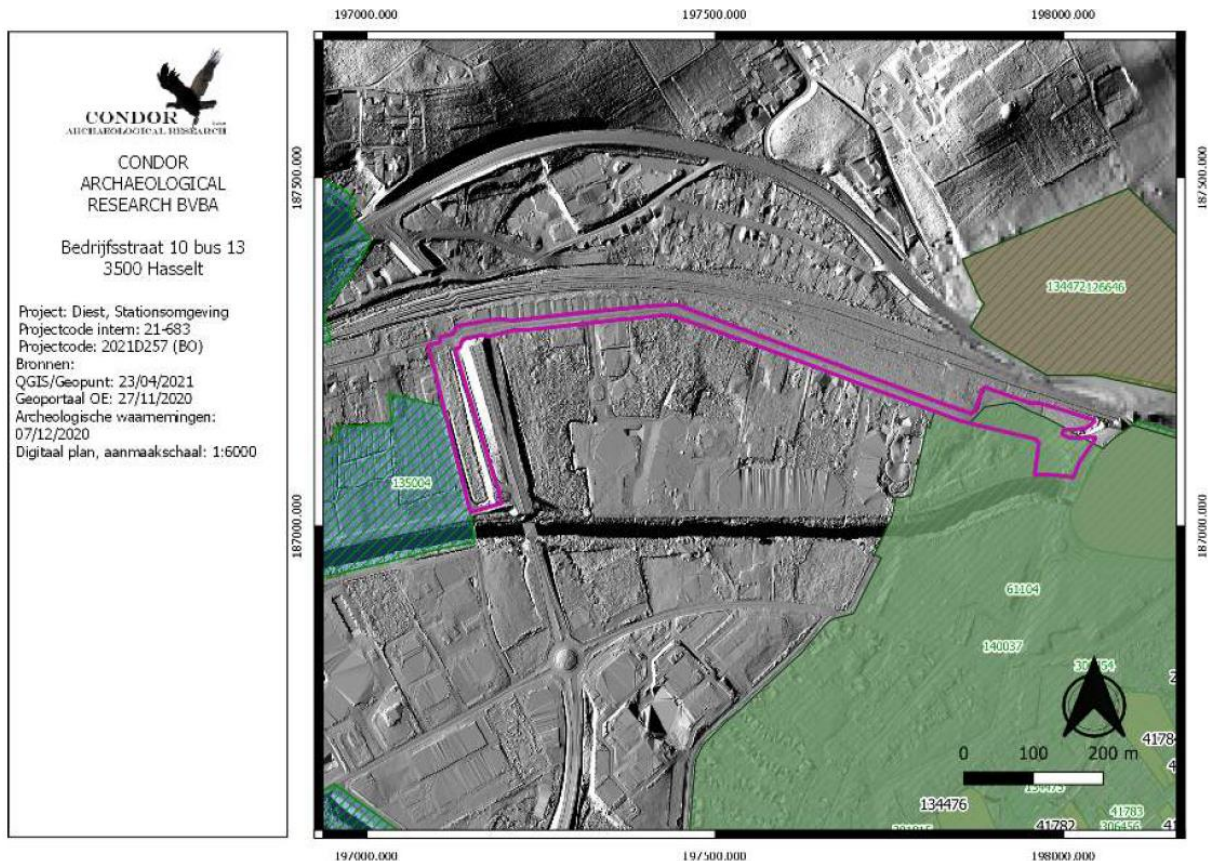
Figuur 15: Het projectgebied op de luchtfoto 1971.

Figuur 16: Het projectgebied op de luchtfoto 1990.

1.3.3. Archeologisch kader¹⁰

Op de kaart van de vastgestelde landschapsrelicten, landschapsgehelen en bouwkundige elementen zijn in de wijde omgeving verschillende elementen gekend. De kern van de stationsomgeving ligt nog net binnen de historische stadskern van Diest (ID. 140037). Ten noorden en oosten wordt de 19de-eeuwse verdedigingsgordel van Diest aangegeven (ID. 126646), met hier specifiek de ligging van Fort Leopold.

Figuur 17: Aanduiding van de landschapsrelicten, landschapsgehelen en bouwkundige elementen in de omgeving van het projectgebied (DEVILLE & HOUBRECHTS 2021a: p. 39).

In de ruime omgeving van het projectgebied zijn verschillende archeologienota's en nota's opgesteld. Aangrenzend aan het projectgebied heeft Studiebureau Archeologie een archeologienota opgesteld naar aanleiding van de vernieuwing van het treinstation (ID. 15541). Landschappelijk gezien bestaat er theoretisch een potentieel voor archeologische sporen in de vorm van grondsporensites en (steentijd) artefactensites. Het terrein is gunstig gesitueerd binnen een gradiëntzone in het paleolandschap (met name een hogere drogere locatie in de onmiddellijke omgeving van water). Gezien de reeds bekende verstoringen en de diepte van de toekomstige verstoringen is geen verder onderzoek aanbevolen.

¹⁰ DEVILLE & HOUBRECHTS 2021a: p. 39-49

Ter hoogte van de Turnhoutsebaan 2-6 is door BAAC een archeologienota opgesteld (ID. 14562). Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek werd een vervolgonderzoek geadviseerd. Uit de resultaten van het bodemonderzoek kon besloten worden dat alle boringen in het projectgebied gekenmerkt werden door een recente verstoring in de vorm van dikke ophogingspakketten die de volledige geboorde diepte in elke boring omvatte. Deze ophogingen werden benoemd als verschillende Ap-horizonten. De onderverdeling in deze verschillende horizonten gebeurde voornamelijk op basis van textuur, de aanwezigheid van kalk, hoeveelheid puin/grind, kleur en aandeel humus. Er werd in geen enkele boring enige vorm van profielontwikkeling beschreven en de moederbodem werd nergens bereikt. Het is mogelijk dat deze pakketten de al dan niet recente opvullingen zijn van een stadsgracht. Ondanks dat de archeologische verwachting laag is, is er wel nog een potentieel op kennisvermeerdering als de gracht effectief geregistreerd kan worden. Indien de gracht aanwezig is, kan dit een kennisvermeerdering zijn voor de stadsontwikkeling van de stad Diest. Verder vooronderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek werd daarom geadviseerd. Dit werd eveneens door BAAC uitgevoerd (ID 22745) maar leverde geen archeologische waarden op.

Naar aanleiding van een verkavelingsaanvraag aan de Turnhoutsebaan 24 werd, eveneens door BAAC, een archeologienota opgesteld, bestaande uit een bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek (ID. 6719). Het landschappelijk bodemonderzoek toonde aan dat het projectgebied een zeer laag steentijdpotentieel heeft. Verder archeologisch onderzoek naar steentijdsites werd bijgevolg niet geadviseerd. De uitgevoerde boringen toonden ernstige verstoring ter hoogte van twee boringen (boringen 1 en 9, resp. in het uiterste noorden en zuiden). In de overige boringen varieert de mate van verstoring in de tophorizonten. Het terrein lijkt plaatselijk opgehoogd. De verstoringssomvang van de bestaande gebouwen op het archeologisch niveau kon aan de hand van deze studie niet aangetoond worden. Er is geen weet van eventuele onderkeldering. Bijgevolg kon de aan- of afwezigheid van eventuele jongere grondsporen (metaaltijden-Romeinse periode-middeleeuwen-Nieuwe Tijd) door geen van de uitgevoerde vooronderzoeken vastgesteld worden. Archeologisch vervolgonderzoek naar jongere perioden in de vorm van proefsleuven leek wel aangewezen zodat ook hier een proefsleuvenonderzoek in een uitgesteld traject werd geadviseerd. Dit verder vooronderzoek werd uitgevoerd in 2 fases. Voor fase 1 (ID. 13945) gold dat, ondanks de verstoringen die in het (recente) verleden in het projectgebied hebben plaatsgevonden, er tijdens het proefsleuvenonderzoek tal van sporen werden aangetroffen doorheen alle zes de aangelegde werkputten. De sporen bestonden uit tuinbedden, kuilen, paalkuilen en lagen. Er werden drie plattegronden herkend alsook een waterput hetgeen wijst op menselijk activiteit en bewoning binnen het projectgebied. Op basis van het vondstmateriaal kon een deel van de sporen alvast algemeen gedateerd worden in de bronstijd-ijzertijd alsook de late middeleeuwen en een deel in de nieuwe tijd. Verder werden er twee lithische artefacten uit de steentijd aangetroffen. De bewaringstoestand van de sporen was over het algemeen goed. Aftopping en ophoging van het terrein heeft mogelijk plaatselijk voor (gedeeltelijke) verstoring van het sporenbestand

gezorgd. Het meest noordelijke deel van het projectgebied bleek in grotere mate verstoord door recente ingrepen en sporen. Op basis van de resultaten kon gesteld worden dat er over het gehele terrein, met uitzondering van de noordelijke bebouwde percelen, een hoge archeologische verwachting gold. Omdat de geplande werken de hele sporenzone verstoren en gezien de aard en de hoeveelheid van de aangetroffen sporen werd verder onderzoek in de vorm van een opgraving geadviseerd.

Fase 2 was zo goed als volledig bebouwd (ID. 14884). Ondanks het feit dat het terrein quasi volledig bebouwd was, bleken de bouw- en sloopactiviteiten de aanwezige archeologische resten slechts minimaal te hebben verstoord. Verspreid over de hele onderzoekszone werden sporen aangetroffen, waaronder greppels, kuilen en paalkuilen. Deze konden hoofdzakelijk in de metaaltijden en de late middeleeuwen gedateerd worden. Net als in de zone die in fase 1 werd onderzocht, werden tuinbedden aangetroffen, hoewel in mindere aantallen. Er werden enkele sporenclusters herkend die mogelijk deel uitmaakten van een plattegrond. De grote hoeveelheid sporen wees op menselijke activiteit en mogelijke bewoning binnen het projectgebied. De bewaringstoestand van de sporen was over het algemeen goed. Aftopping en ophoging van het terrein had mogelijk plaatselijk voor (gedeeltelijke) verstoring van het sporenbestand gezorgd. Een deel van het projectgebied, ten noorden van werkput 7, bleek in grote mate verstoord en vervuild door recente ingrepen. Op basis van de resultaten kon gesteld worden dat over het gehele terrein, met uitzondering van de zuidoostelijke hoek van het terrein en ter hoogte van de aanwezige verstoringen, een hoge archeologische verwachting gold. Omdat de geplande werken de hele sporenzone verstoren en gezien de aard en de hoeveelheid van de sporen werd verder onderzoek in de vorm van een opgraving geadviseerd.

De opgraving van de eerste fase werd uitgevoerd van 23 maart tot en met 6 april 2020. Het totale projectgebied had een oppervlakte van 4200m² waarbij 1700m² ook nog in een tweede vlak werd opgegraven. In totaal werden er 621 sporen aangetroffen (waarvan 451 met een antropogene oorsprong) en werden er 164 vondstnummers toegekend. Tijdens het onderzoek werd er één structuur herkend, later tijdens de uitwerking werden er nog 5 bijkomende structuren herkend.

De tweede fase kon pas worden uitgevoerd na sloopwerkzaamheden en vond plaats van 2 juni tot en met 26 juni 2020. Dit deel had een oppervlakte van 5756m² waarbij 2407m² in een tweede vlak onderzocht werd. Tijdens het onderzoek werd in het zuiden een begraven podzol aangetroffen. Deze was eerder niet aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek. Daarom werd besloten om eerst waarderend te boren. Dit leverde geen positieve resultaten op. Ook in werkput 4 werden waarderende boringen uitgevoerd omdat hier een B-horizont bewaard was en in het vlak enkele lithische artefacten zijn aangetroffen. Daarnaast werd er ook handgevormd aardewerk aangetroffen dat verschaald was met vuursteen. Dit suggereerde dat de aangetroffen resten neolithisch waren en dat het eerder om een sporensite uit deze periode ging dan om een kampement.

Tijdens het onderzoek zijn 1179 spoornummers uitgedeeld waarvan er 405 natuurlijk bleken te zijn en 15 recent, en zijn er 456 vondstnummers uitgeschreven. Enkele sporen waren zeer sterk uitgelopen en dateerden mogelijk uit het neolithicum. Verder onderzoek hiernaar wordt momenteel uitgevoerd. Daarnaast zijn er tientallen silo's uit de metaaltijden en nog 10 plattegronden aangetroffen. Er is weinig vondstmateriaal dat aan de Romeinse periode kan worden toegekend. Toch zijn er enkele sporen aanwezig die wijzen op occupatie in deze periode. Het gaat om een dubbele waterput, zij aan zij gelegen en nog een derde waterput. Daarnaast zijn er een tweetal hoofdgebouwen van het Alphen-Ekeren type herkend.

Uit de middeleeuwen zijn enkele greppels herkend. Ook is er een bootvormige huisplattegrond en een kleine ton aangetroffen. Verschillende sporen en grote hoeveelheden slakken wijzen op ambachtelijke activiteiten die buiten de muren van de Stad Diest werden beoefend waarbij grote hoeveelheden stromend water vereist was.

Uit de postmiddeleeuwen werd er een zijarm van de Demer aangesneden die ook herkenbaar is op historisch kaartmateriaal. Dempingspakketten wijzen op het dempen van de loop in de nieuwste tijd.

Ten zuiden van voorgaand onderzoek werd reeds in 2018 een archeologienota opgesteld. Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek werd verder vooronderzoek aanbevolen (ID. 8391). Er werd een verkennend booronderzoek uitgevoerd en een proefsleuvenonderzoek (ID. 15999). Het verkennende booronderzoek leverde geen enkel steentijdartefact op. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden twee archeologische niveaus aangetroffen. Het eerste niveau bestond uit een oude cultuurlaag waarbinnen zich één raster van greppels aftekende. De exacte functie van deze structuur was onduidelijk. Net onder de oude cultuurlaag bevond zich het tweede archeologisch relevante niveau, waarin zich naast enkele greppels ook enkele kuilen en paalkuilen aftekenden. Aangezien de sporen leken aan te sluiten bij deze zoals aangetroffen tijdens eerder onderzoek op de belendende percelen (ID 13.945 & 14.884), bood het onderzoeksgebied een grote bijdrage voor een potentiële kennisvermeerdering van het terrein en de omliggende omgeving. Om deze reden werd een archeologische opgraving geadviseerd. Deze opgraving is momenteel al deels uitgevoerd, een deel moet nog worden uitgevoerd. Op basis van de huidige stand van zaken zijn er vier hoofdgebouwen (type Alphen-Ekeren en kruistype) en een waterput aangetroffen uit de Romeinse periode. Daarnaast zijn er verschillende spiekers aangetroffen uit de metaaltijden. Ook hier werd er in twee niveaus opgegraven. Het eerste vlak is het middeleeuwse niveau, in het onderliggende vlak komen sporen uit de Romeinse periode en de metaaltijden voor.

Ter plaatse van ID. 9792 werd een archeologienota opgemaakt ter hoogte van de oude gasfabriek. Gezien de gekende saneringen is hier geen verder onderzoek geadviseerd. Ten zuidwesten hiervan is eveneens een archeologienota opgesteld waarbij de terreinen ook vrijgegeven werden voor verder onderzoek (ID. 11020).

Voor een terrein aan de Nijverheidslaan werden een archeologienota (bureauonderzoek, ID. 5981) en een nota (Landschappelijk booronderzoek, ID. 10218) opgemaakt. Op basis van dit onderzoek bleek de bodemopbouw in het projectgebied te bestaan uit matig fijne, tot matig grove beddingafzettingen, waarschijnlijk uit het Pleistoceen. Landschappelijk gezien ligt het in een laaggelegen en natte zone. Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek zijn geen aanwijzingen gevonden voor (resten van) landschappelijke eenheden binnen het projectgebied die voor gebruik in de steentijd aantrekkelijk zouden zijn geweest. Tevens kon uit het veldonderzoek worden geconcludeerd dat de bodem in het projectgebied zwaar verstoord was als gevolg van bouw- en sloopactiviteiten. Op grond daarvan werd de kans als vrijwel afwezig ingeschat dat eventueel aanwezige archeologische resten ongeschonden bewaard zouden zijn. Bovenstaande leidde tot de conclusie dat verder (voor)onderzoek niet noodzakelijk was.

Ten noordwesten van het projectgebied werd een archeologienota opgemaakt (ID. 2671) naar aanleiding van de aanleg van wegenis en bufferbekkens. Voor de bufferbekkens werd een vervolgonderzoek aanbevolen.

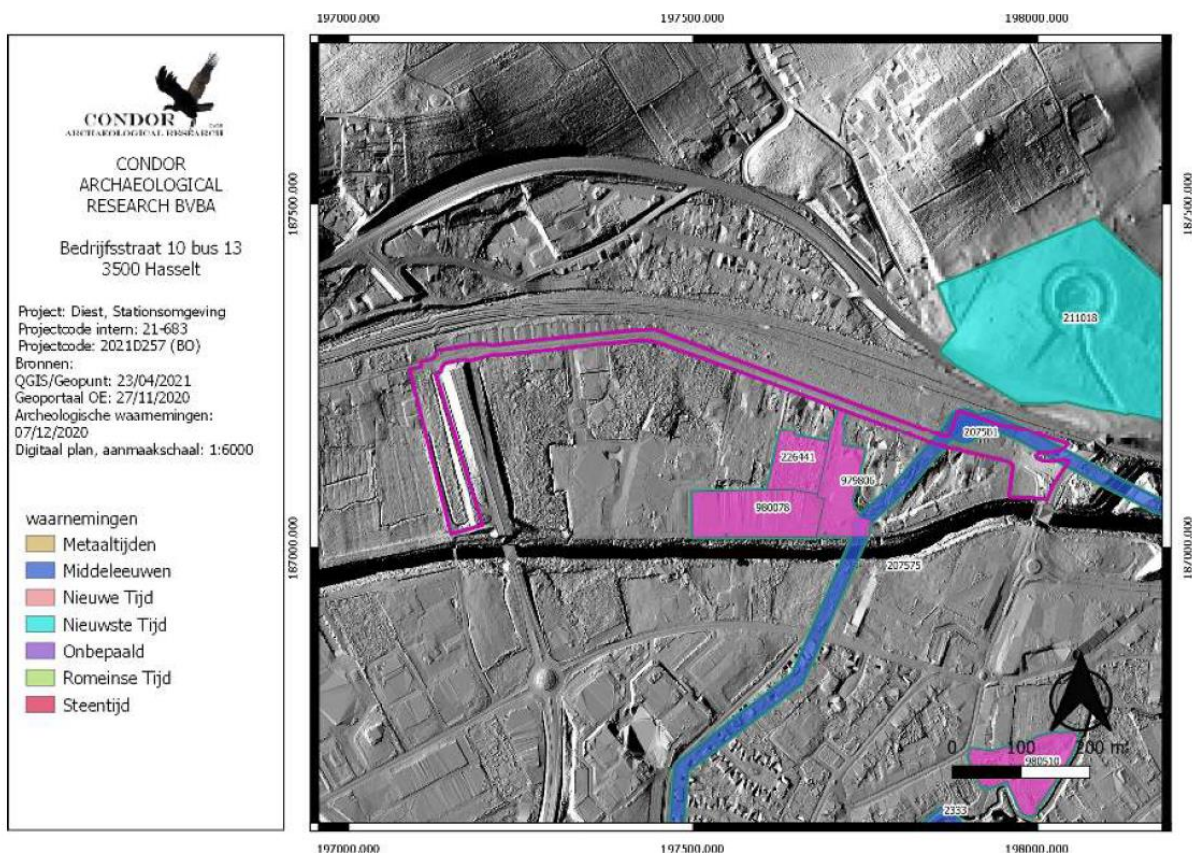
Volgens de Inventaris Onroerend Erfgoed (Figuur 19), de Vlaamse archeologische database, zijn in de omgeving van het projectgebied verschillende vindplaatsen geregistreerd. Twee waarnemingen doorkruisen het projectgebied ter hoogte van het Stationsplein. Onder waarnemingsnummer 207581 staat de oorspronkelijke ligging van de Schaluinpoort (Porte d'Anvers) aangegeven. Deze is afgebakend op basis van de kaart van Ferraris. Ook de reeds beschreven stadsomwalling staat aangegeven onder waarnemingsnummer 207575. Ook deze is op basis van de Ferrariskaart afgelijnd.

Ten noorden van het Stationsplein staat Fort Leopold aangegeven (waarnemingsnummer 211018).

Verschillende reeds besproken archeologienota's en nota's hebben ook een waarnemingsnummer gekregen (Figuur 18). Waarnemingsnummer 979806 heeft betrekking op de ID's 6719, 13945 en 14884. Ook de resultaten van de ID's 8391 en 15999 staan aangegeven als waarneming met nummer 980078.

waarnemingsnummer	datering	omschrijving
207.575	Late middeleeuwen	Stadswallen
207.581	Late middeleeuwen	Stadspoort
211.018	19 ^{de} eeuw	Fort
979.806	Metaaltijden	Greppels, kuilen, aardewerk
	Middeleeuwen	Greppels, kuilen, paalkuilen, aardewerk
980.078	Late middeleeuwen	Aardewerk, greppels, kuilen, paalkuilen

Figuur 18: Tabel overgenomen uit de archeologienota met oplistijng van de CAI-waarnemingen uit de omgeving (DEVILLE & HOUBRECHTS 2021a: p. 48).

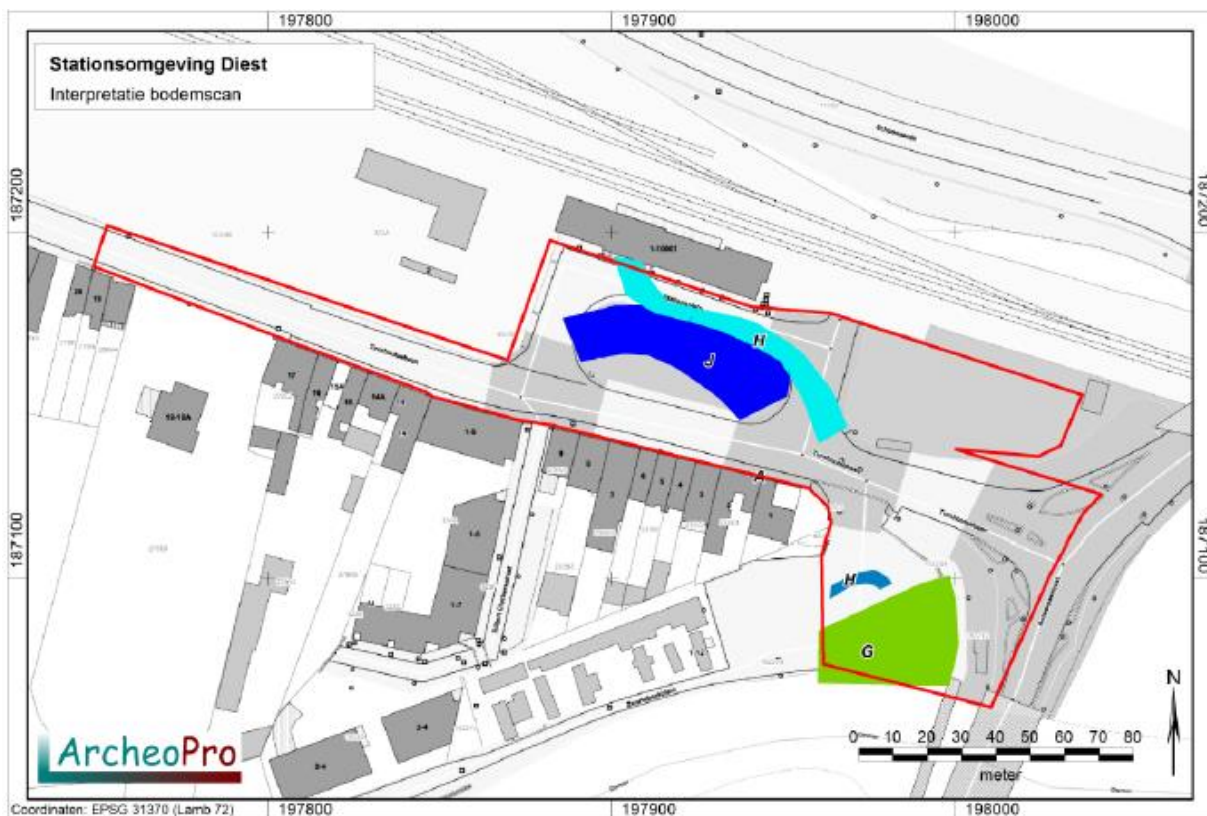

Figuur 19: Situering van de CAI-waarnemingen in de omgeving (DEVILLE & HOUBRECHTS 2021a: p. 49).

Zoals reeds aangegeven werd voor aanvang van de prospectie een geofysisch onderzoek uitgevoerd binnen het projectgebied (zone Zwartebeekplein en Stationsplein). Uitvoerder

hiervan was Archeopro en het vonod plaats in de loop van april 2022.¹¹ Onderstaande Figuur 20 en Figuur 21 geven de interpretatie van de bodemscan uit het geofysisch onderzoek weer. Aan de zuidkant, ter hoogte van het Zwartebeekplein, werden twee zones onderscheiden. De groene zone G is een zone van hoge weerstand, mogelijk overeenkomstig met een poortgebouw of binnenstedelijk deel. De blauwe zone H wijst mogelijk op een diepere waterloop of een gracht, deel van de verdedigingswerken van de stad. De Villaret-kaart (1745) doet vermoeden dat deze zone zich aan de stadsgrens bevindt. Het aantreffen van een stadsgracht, stadsomwalling en een binnenstedelijke zone bleek hierbij mogelijk.

Op basis van dit onderzoek werd het proefputtenplan voor de Turnhoutsebaan (stationsplein) en het Zwartebeekplein opgesteld.

Figuur 20: Weergave van de interpretatie van het geofysisch onderzoek. (ORBONS 2022: p. 20).

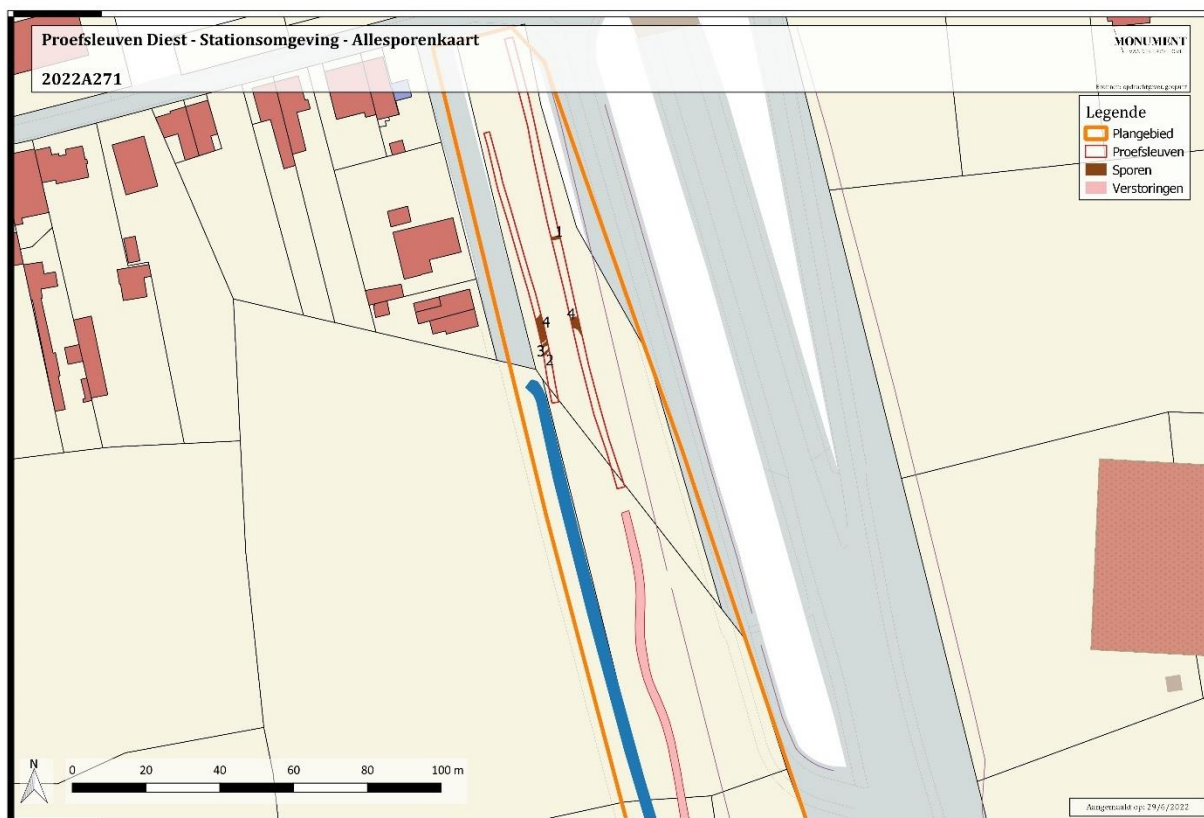
¹¹ ORBONS J. 2022.

Figuur 21: Weergave van de interpretatie bodemscan uit het geofysisch onderzoek op de Villaret-kaart (1745). (ORBONS J. 2022: p. 28).

Verder wordt verwezen naar het proefsleuvenonderzoek dat werd uitgevoerd ter hoogte van de zone voor grondverbetering. Dit komt overeen met fase 1 binnen het onderzoek met projectcode 2022A271. Het onderzoek bracht slechts drie greppels en één gracht (zie Figuur 22). De zuidelijke kant van het project bleek grotendeels recent verstoord te zijn. De beperkte vondsten en sporen aan de noordelijke zijde wezen op het in gebruik zijn van het gebied als cultuurlandschap tussen de late middeleeuwen en/of de postmiddeleeuwse periode. De aanwezigheid van een artisanale zone of woonsite in de omgeving kan vermoed worden, maar de kern ervan werd niet aangetroffen in dit onderzoek. Een vervolg van het archeologisch traject werd daarom niet geadviseerd binnen dit deel van het projectgebied.¹²

¹² MESTDAGH 2022a: p. 59-60.

Figuur 22: Weergave van het Allesporenplan van het proefsleuvenonderzoek op het terrein voor grondverbetering (MESTDAGH 2022: p. 48).

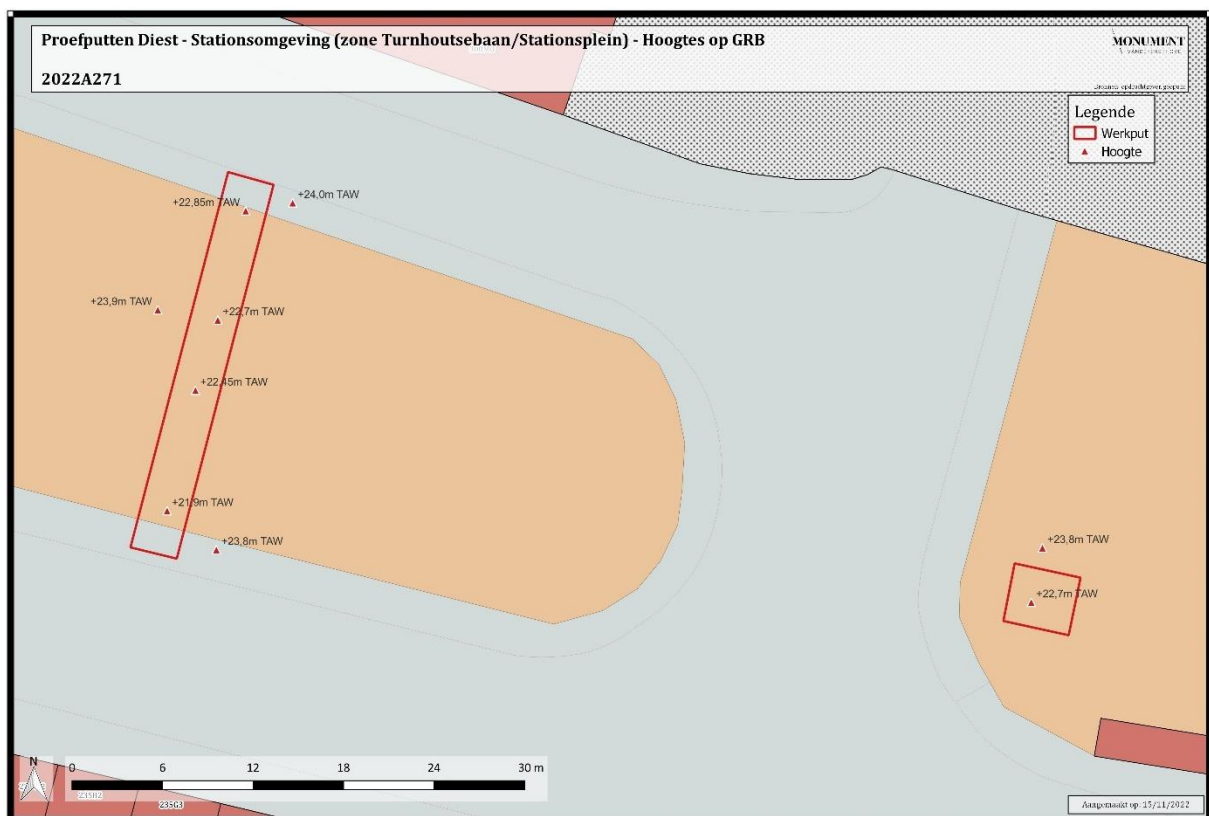
Tenslotte kan nog verwezen worden naar de tweede fase van het geadviseerde vooronderzoek, zijnde de proefputten ter hoogte van het Zwartebeekplein en gerapporteerd in nota ID 23674.¹³ De resultaten, voornamelijk verstoringen, gaven echter geen aanleiding tot een verder vervolgonderzoek.

¹³ MESTDAGH B. 2022b Te raadplegen op:
<https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/23674>

2. ASSESSMENTRAPPORT

2.1. Stratigrafie

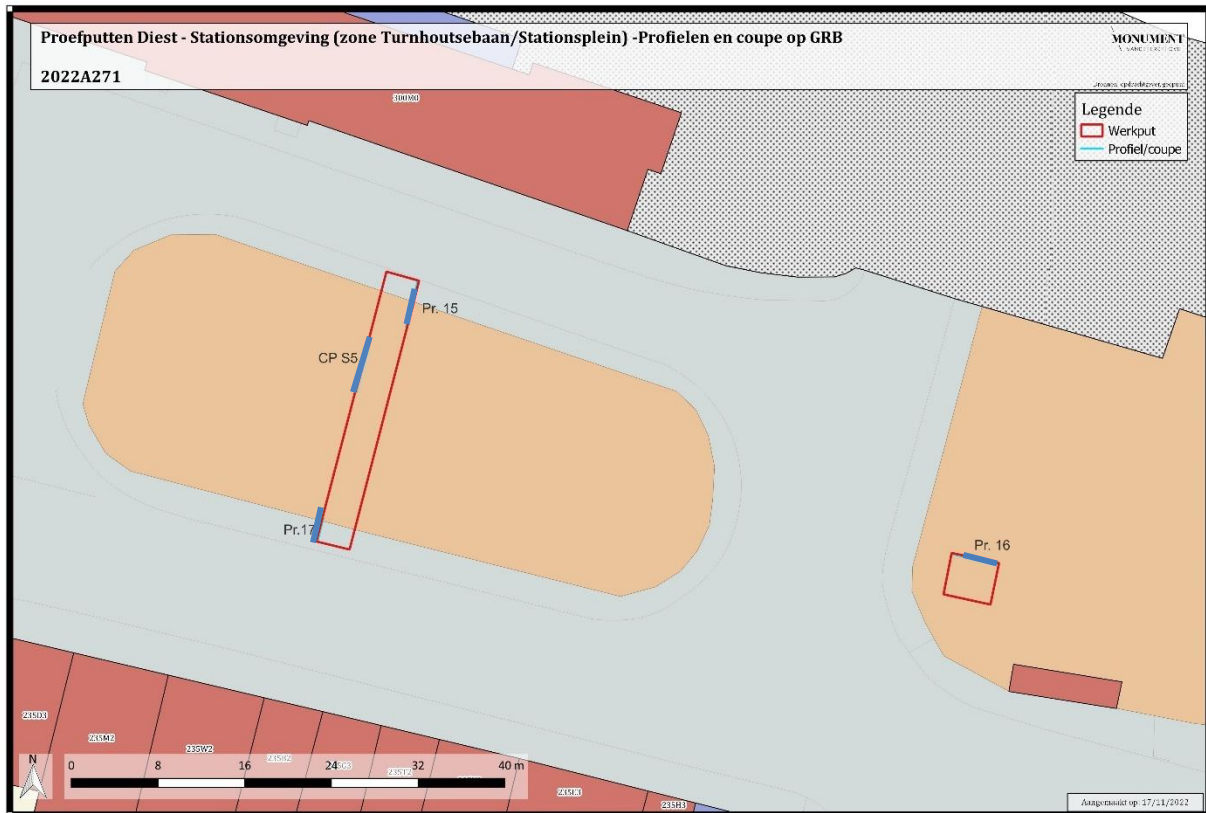
Fase 3 van het projectgebied bevindt zich ter hoogte van de noordelijke rand van de alluviale vlakte van de Demer. Verder noordwaarts gaat de vlakte over in een glooiend en heuvelachtig landschap. De hoogste toppen heuveltoppen hebben een maximale hoogte van ruim +60m TAW. De oever van de iets zuidelijker gelegen Demer bevindt zich op ca. +18m TAW. Het maaiveld ter hoogte van de werkputten varieert van +24,0m TAW (noorden werkput 5) tot +28,8m TAW (zuiden werkput 5 en werkput 6). Het archeologisch relevante niveau werd enkel aangetroffen in het noorden van werkput 5 en het noordoosten van werkput 6 (zie verder). Het bevond zich ongeveer 1,1m onder het maaiveld (werkput 5: +22,85m TAW en werkput 6: +22,7m TAW).

Figuur 23: Geregistreerde hoogtes op het werkputtenplan.

Om de bodemopbouw te registreren, werd in elke proefput één profiel geregistreerd (Figuur 24). Slechts één profiel (profiel 15) toont een goed bewaarde bodemopbouw. De andere

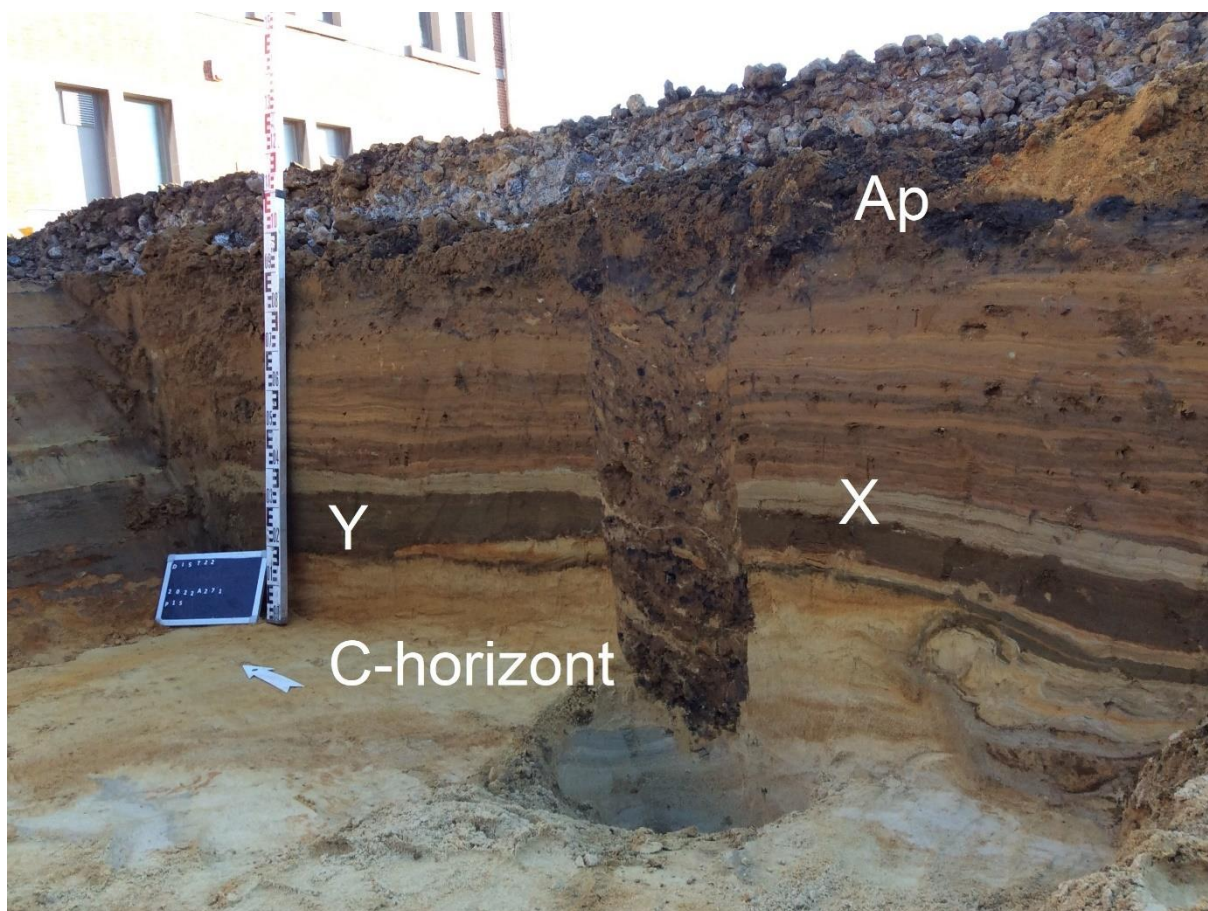
profielen illustreren voornamelijk de sterke verstoring binnen dit deel van het projectgebied. Hieronder volgt een beschrijving van de verkregen profielen.

Figuur 24: Geregistreerde profielen op het werkputtenplan.

Profiel 16 werd geregistreerd in het noorden van werkput 15 (Figuur 25). Enkel de bovenzijde van het profiel werd gedeeltelijk afgetopt waardoor de oorspronkelijke ploeglaag niet integraal bewaard bleef. Dit werd vervangen door een laag steenslag waaronder nog slechts de onderzijde van de teelaarde aanwezig is (tot ca. -40cm onder het maaiveld). Daaronder is een sterk gelaagd pakket aanwezig, wat het gevolg is van seizoenale alluviale afzettingen.¹⁴ De gelaagdheid toont afwisselend meer en minder organische (zandige) afzettingen. Onderaan het profiel situeert zich een dikkere grijze zandige band (X), gevolgd door een organischer pakket (Y) dat zich op de C-horizont bevindt. Deze twee lagen suggereren aanvankelijk een iets stabielere afzetting met plantengroei (X), die vervolgens door arm zand werd afgedekt (Y). Rechtsonder toont het profiel tevens de sporen van diepere erosie, uitgesleten in de C-horizont, en een gelaagde heropvulling. Centraal door dit profiel is een recente uitgraving aanwezig.

¹⁴ Persoonlijk commentaar bodemkundige Pierre Legrand.

Figuur 25: Profiel 15 in het noorden van werkput 5.

Profiel 16 toont een verstoring tot ca. 1,1m onder het maaiveld (Figuur 26), de diepte van de uitgraving. In de westhoek van dit profiel werd de C-horizont bereikt. Elders kon deze niet worden vrij gelegd door de aanwezigheid van meerdere rioleringsbuizen.

Figuur 26: Profiel 16 in het noorden van sleuf 5.

In het zuiden van werkput 5 werd een diepe profielput uitgegraven (Figuur 27). De bedoeling was de onverstoorde bodem of de C-horizont te bereiken. Ondanks de diepte van deze profielput tot -3,6m werd niet in dit opzet geslaagd en omwille van de stabiliteit bleek dieper graven niet mogelijk. Om veiligheidsredenen werd dit profiel ook niet proper gezet. Dit bleek terecht want na het nemen van een tweetal foto's zakte het profiel in (Figuur 28). De ondergrond bestond er uit los zand met daartussen wat puin. Mogelijk vormt het de opvulling van een brede gracht die hier gedempt werd. De aanzet ervan werd mogelijk geregistreerd als gracht S5. Door de loop van twee rioleringsbuizen is echter geen concrete informatie ingezameld over de voortgang van dit spoor (zie verder).

Figuur 27: Profiel 17 in het zuiden van werkput 5.

Figuur 28: Gebroken meetbaak na een poging tot registratie van profiel 17.

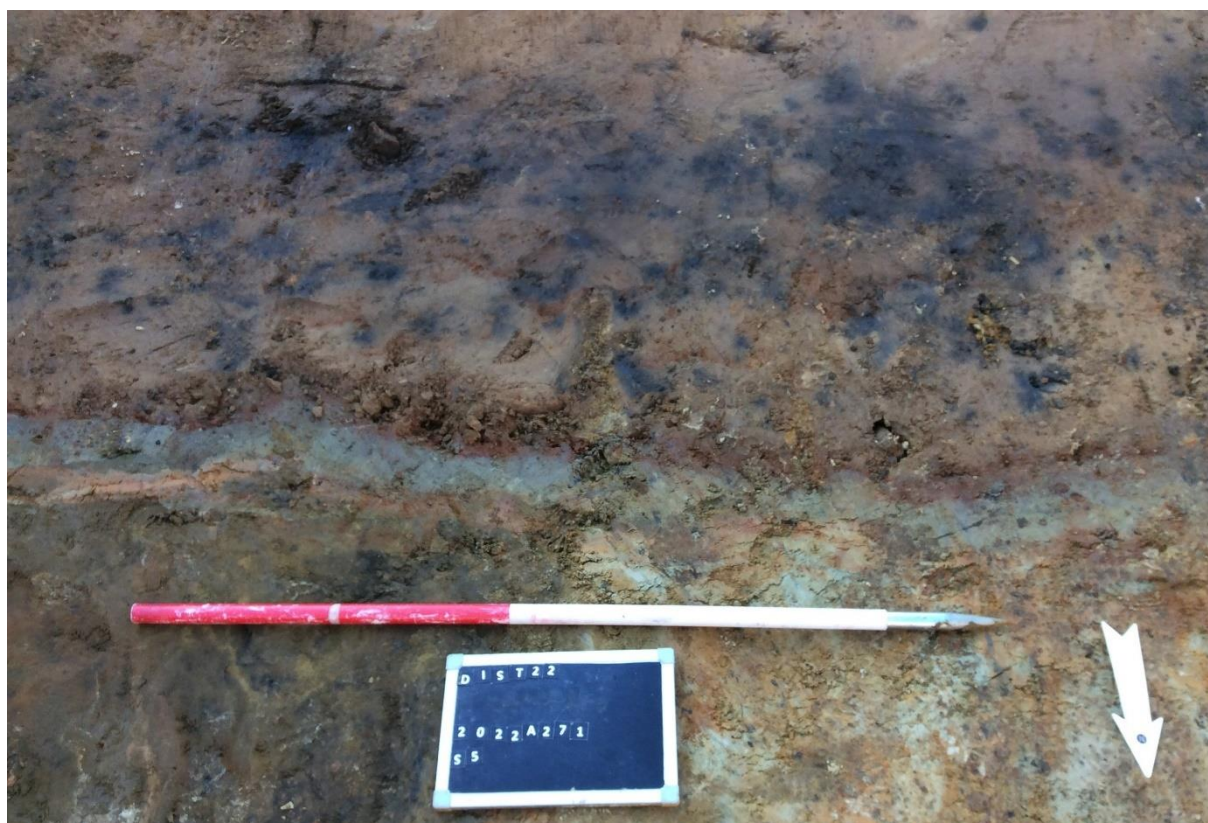
Van gracht S5 werd enkel de noordelijke rand aangesneden in put 6 (Figuur 32 en Figuur 33). Het spoor heeft zich verder uitgestrekt richting het oosten en westen. Het centrum en het zuiden van de gracht werd niet bereikt door de aanwezigheid van verstoring door de aanleg van een riool en uitgebreide verstoring. Zo werd eerder verwezen naar profiel 17, dat zich in het zuiden van werkput 5 bevond. Hier werd verdiept tot ca. -3,6m onder het maaiveld. Op dat niveau werd nog steeds verstoring vastgesteld. Of deze verstoring correspondeert met een nivellering van deze greppel of een latere verstoring betreft, is niet duidelijk.

De buitenste laag van het spoor op het archeologische vlak bestaat uit een smalle geoxideerde band die gevolgd wordt door een gereduceerde grijze band en vervolgens een donker organisch pakket. Vervolgens start op het archeologisch vlak een homogeen geelbruin zandig pakket dat uiteindelijk afgesneden wordt door de eerder aangehaalde rioolbuis.

Een coupe geeft een beeld van de aanzet van deze gracht (Figuur 34). De gracht lijkt vrij scherp in de alluviale afzettingen ingesneden en toont een sterke gelaagdheid. Deze lagen zakken geleidelijk richting het zuiden en zijn – met uitzondering van laag 2 – humusarme zandige pakketten. Ze onderscheiden zich door de aanwezigheid van meer of mindere blekere bandjes (zie bijvoorbeeld lagen 4 en 6 versus 5 en 7). Omwille van veiligheidsredenen en het voorval bij het uitgraven van profiel 17 (zie eerder) werd deze coupe niet dieper uitgraven.

Figuur 32: Gracht S5 op het archeologische vlak en op de achtergrond het oversnijdende riool.

Figuur 33: Noordelijke rand van gracht S5.

Figuur 34: Coupe op de aanzet van gracht S5 met aanduiding van de lagen.

De optie werd overwogen om werkput 5 uit te breiden om een beter beeld te krijgen van deze gracht. Door de aanwezigheid van het groot aantal leidingen, de noodzaak aan doorgaand

werfverkeer en de vastgestelde verstoringen werd echter geen locatie gevonden die bijkomende relevante informatie zou kunnen aanleveren.

De uitgevoerde werkputten 5 (Figuur 35) en 6 (Figuur 36) toonden een sterke verstoring van de ondergrond aan. Telkens werden ook verschillende leidingen, die niet altijd aangegeven waren op de geconsulteerde KLIP-plannen, gevonden.

Figuur 35: Werkput 5 tijdens het aanleggen met op de voorgrond C-horizont en verderop verstoring.

Figuur 36: Het vlak in werkput 6 met de ligging van minstens drie rioolbuizen.

2.3. Assessment vondsten

Tijdens de archeologische prospectie werd enkel in gracht S5 vondstmateriaal aangetroffen. Dit is afkomstig uit twee lagen.

In laag 5 werden drie gedraaide scherven ingezameld (INR6). Twee van de scherven zijn voorzien van enkele glazuurdruppels en kunnen dus gedetermineerd worden als spaarzaam roodgeglazuurd aardewerk. Een derde scherf, lijkt qua baksel verwant, maar vertoont geen glazuur. De scherven zijn telkens vrij hard gebakken. Twee maal is een geoxideerde kern gecombineerd met gereduceerde wanden (één scherf met glazuurdruppel en één scherf zonder glazuur). De derde scherf (met glazuurdruppel) toont een gereduceerde kern, maar geoxideerde wanden. De binnen- en buitenwand wordt telkens gekenmerkt door een vrij ruwe textuur.

Uit laag 2 is één scherf ingezameld. Het gaat om een sterk verweerd fragment roodgeglazuurd aardewerk (INR7). De glazuur is slechts op een deel van één wand bewaard, maar door de verwerking is niet meer te achterhalen of dit al dan niet op beide wanden aanwezig was. In de profielwand van de coupe op gracht S5 werd ook een randscherf industrieel wit aardewerk herkend dat niet werd ingezameld. Dit is afkomstig van een bord.

Figuur 37: Aardewerk uit laag 5 (INR6).

Figuur 38: Aardewerk uit laag 2 (INR7).

2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

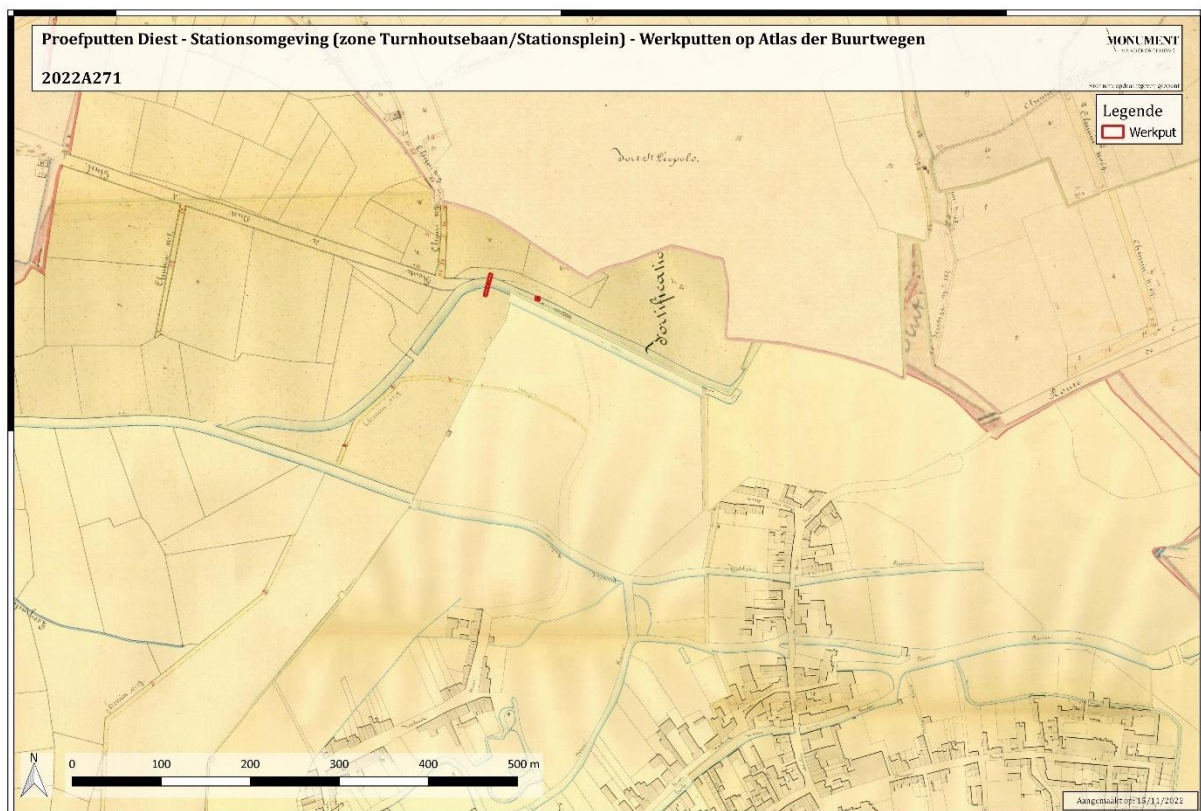
3. Datering en interpretatie

3.1 Gemotiveerde interpretatie van vondsten en sporen

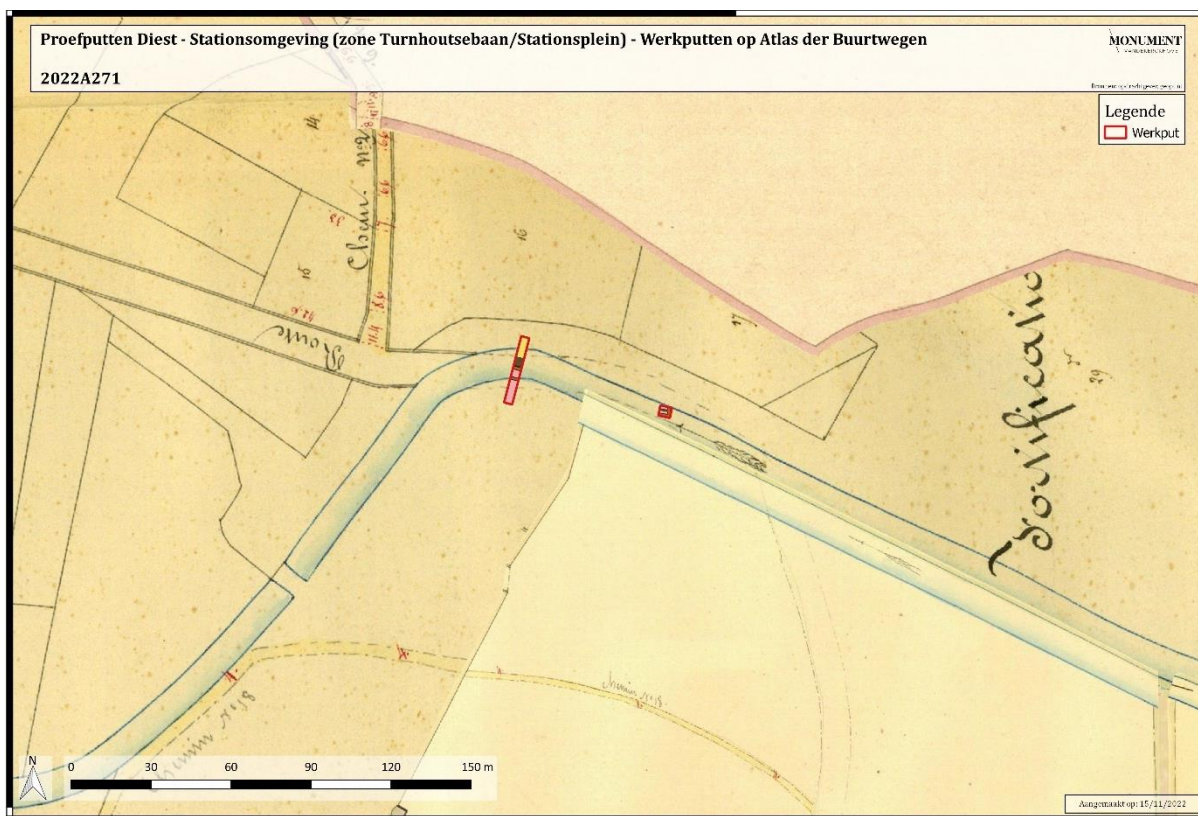
Het archeologisch onderzoek in het kader van de werken in de stationsomgeving van Diest, ter hoogte van de Turnhoutsebaan (stationsplein)/fase 3 leverden slechts één archeologisch spoor op. Uit de vulling werd een kleine hoeveelheid aardewerk ingezameld. Op basis van de kenmerken van het baksel zijn de oudste scherven (INR6) gesitueerd in de late middeleeuwen of nieuwe tijd (14de – 15de eeuw). De scherf die ingezameld werd en voorzien van INR7 is jonger en dateert waarschijnlijk uit de 19de of 20ste eeuw.

Deze gracht is in verband te brengen met de structuur die via het geofysisch onderzoek werd gesitueerd ter hoogte van werkput 5 (Figuur 20 en Figuur 21). Ook op de Atlas der Buurtwegen (uit het midden van de 19de eeuw) is deze gracht waarschijnlijk afgebeeld (Figuur 39 en Figuur 40). Het is een doodlopende aftakking die onrechtstreeks met de Zwartebeek en de Demer in verbinding staat.

De prospectie bracht echter ook een zware verstoring van de ondergrond aan het licht. Andere sporen, zoals van de verdedigingspoort waar vooraf rekening mee werd gehouden, werden niet herkend.

Figuur 39: Werkput 5 en 6 op de Atlas der Buurtwegen en het noorden van de stadskern.

Figuur 40: Werkput 5 en 6 op de Atlas der Buurtwegen.

3.2. Confrontatie met resultaten bureaustudie

Uit de bureaustudie bleek dat het projectgebied aan het Stations- en Zwartebeekplein zich in de directe omgeving van de Schaluinpoort bevindt. Dit is een poortgebouw met gracht dat deel uitmaakte van de laatmiddeleeuwse vestigingswerken van de stad Diest. De luchtfoto van 1971 geeft aan dat het projectgebied in de loop van de 20ste eeuw uitgroeit tot een verhard plein met parkeerzone. Deze situatie bleef behouden tot voor aanvang van de archeologische prospectie.

Het vooraf uitgevoerd geofysisch onderzoek suggereert dat er zich ter hoogte van het stationsplein een gracht/diepere waterloop bevond. Werkput 6 bevond zich dan weer aan de rand van de zone van het mogelijke poortgebouw. Het proefputtenonderzoek bevestigde alvast de aanwezigheid van een gracht ter hoogte van werkput 5. Deze bleek echter sterk verstoord en minstens 3,6m diep. Ter hoogte van werkput 6 kon – onder meer door de aanwezigheid van verschillende rioolbuizen – geen archeologische informatie worden verzameld.

3.3. Synthese

Naar aanleiding van de geplande omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen in de Stationsomgeving te Diest, werd een archeologische prospectie met ingreep in de bodem in de vorm van proefsleuven en proefputten uitgevoerd. Voorliggend verslag vormt de neerslag van fase 3: de prospectie door middel van twee proefputten ter hoogte van de Turnhoutsebaan (Stationsplein).¹⁵

Het maaiveld werd op de locatie aangetroffen op ca. +24m TAW. Het archeologisch relevante niveau bevond zich ruim 1m dieper. De werkputten werden uitgegraven op de noordelijke rand van de alluviale vlakte van de Demer. Eén bodemprofiel illustreert deze situatie. De overige profielen staven voornamelijk de sterke verstoring van de ondergrond in de omgeving van het stationsplein.

Het onderzoek bracht slechts één archeologische context aan het licht. Het gaat om een gracht waarvan enkel de noordelijke zijde werd gevonden. Aardewerk suggereert dat deze minstens teruggaat tot de 14de – 15de eeuw en zichtbaar bleef tot de 19de of 20ste eeuw. Deze recente fase wordt alvast bevestigd op historische kaarten.

Omdat het archeologisch onderzoek een sterke verstoringgraad aantoonde van dit deel van het plangebied en er geen aanwijzingen zijn dat verder archeologisch onderzoek nog nieuwe informatie kan aanleveren, wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.

¹⁵ Voor fases 1 en 2 wordt respectievelijk verwezen naar: MESTDAGH B. 2022a en b, te raadplegen op: <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/23164> en <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/23674>

3.4. Beantwoording onderzoeksvragen

Het vooropgestelde doel van het archeologisch onderzoek is te achterhalen of archeologische sporen en structuren herkend kunnen worden binnen het projectgebied. Hiertoe werden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld:¹⁶

- **Op welke diepte komt het (de) archeologisch relevante niveau(s) voor?**

Het archeologisch relevante niveau bleek – indien bereikbaar – op ca. 1,1m onder het maaiveld aanwezig.

- **Zijn er één of meerdere niveaus bekend?**

Het onderzoek toonde aan dat er slechts één relevant archeologisch niveau aanwezig is.

- **Zijn er sporen aanwezig?**

Tijdens fase 3 van de prospectie werd één archeologisch relevant spoor herkend.

- **Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?**

Het spoor, een deel van een gracht, is van antropogene oorsprong.

- **Maken de sporen deel uit een één of meerdere structuren?**

De gracht werd doelbewust uitgegraven en sluit aan op de loop van de Zwartebeek en de Demer.

- **Kunnen er verschillende periodes worden herkend binnen het spoor- en vondstensemble?**

De gracht bleef vermoedelijk gedurende een langere periode in gebruik. Het oudste aardewerk dateert uit de 14de – 15de eeuw. Het jongste materiaal is omstreeks de 19de – 20ste eeuw te situeren.

- **Wat is de relatie tussen de sporen, de bodem en de geomorfologische situatie?**

Het aantreffen van een gracht binnen de alluviale vlakte is voor de hand liggend. De link tussen de bodem en de geomorfologische situatie is dus voor de hand liggend.

¹⁶ DEVILLE & HOUBRECHTS 2021b: p. 32

- **Indien er vondsten worden aangetroffen. Zijn deze vondsten te koppelen aan een specifieke lithogenetische eenheid en zo ja, welk? Zo nee, welk verband is er dan tussen de vondsten en de stratigrafie?**

De oudste scherven (14de – 15de eeuw) zijn aangetroffen in een laag dat zich onder de jongste vondstenlaag bevond (19de – 20ste eeuw).

- **Hoe passen de sporen en vondsten binnen de gegevens die voorhanden zijn uit de omgeving van het projectgebied.**

De aanwezigheid van een gracht die via de bureaustudie en het geofysisch onderzoek reeds was gedetecteerd, blijkt nog (gedeeltelijk) aanwezig. Sporen van de Schaluinpoort konden niet worden herkend.

- **Is een vervolgonderzoek noodzakelijk?**

Door het ontbreken van archeologisch relevante sporen en vondsten, en de verstoringsgraad over het hele projectgebied, lijkt een vervolgonderzoek niet nuttig en niet aangewezen.

- **Is in situ behoud mogelijk? Zo ja, op welke wijze kan dit duurzaam worden gerealiseerd? Zo nee, waarom niet?**

De bestaande verstoringen zijn veelal dieper dan de verwachte bodemverstoring door de geplande werken. Evengoed werd er geen archeologische site aangetroffen die verstoord kan worden. Bijgevolg is behoud *in situ* niet van toepassing.

4. Potentieel op kennisvermeerdering

4.1. Aard van de potentiële kennis

De archeologische prospectie door middel van proefputten toonde aan dat het onderzoeksgebied ter hoogte van het Zwartebeekplein in grote mate verstoord raakte. Gracht S5 vormt wel een interessante context, maar verder archeologisch onderzoek biedt wegens de sterke mate van verstoring geen garantie op een volledige vrijlegging en bovendien bleek in proefput 5 al dat enkel de noordelijke rand nog bewaard bleef of goed vrij te leggen is. Tenzij de bestaande rioleringen en leidingen verwijderd kunnen worden. Het ontbreken van sporen van de Schaluinpoort geeft geen concrete informatie over de afwezigheid van deze structuur binnen het plangebied. Er kan enkel aangegeven worden dat de verstoring ter hoogte van de uitgevoerde werkputten van die mate is dat op deze locaties geen resten van de poort aantoonbaar zijn.

4.2. Waardering

De archeologische prospectie door middel van proefputten toonde aan dat het onderzoeksgebied ter hoogte van de Turnhoutsebaan (stationsplein) in grote mate verstoord raakte. De resten van de aangetroffen gracht zijn reeds gekend op basis van historische kaarten en het geofysisch onderzoek. Deze vaststelling tijdens de prospectie vormt wel een waardevolle bevestiging van de aanwezigheid ervan, maar brengt geen concrete nieuwe kennis aan.

4.3. Kader voor exploitatie voor potentieel op kennisvermeerdering

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

5. Samenvatting

In het kader van de geplande omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen in de Stationsomgeving te Diest werd na een uitgebreide bureaustudie (2021D257) een archeologisch traject uitgerold. Dit archeologisch traject bestond uit een verder archeologisch vooronderzoek met en zonder ingreep in de bodem bestaande uit landschappelijke boringen, geofysisch onderzoek en een prospectie door middel van proefsleuven en proefputten.

Het landschappelijk bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek werd geadviseerd voor een braakliggend terrein dat gereserveerd wordt voor grondverbetering. Daarnaast werd geofysisch onderzoek en proefputtenonderzoek geadviseerd voor de zones ter hoogte van de stationsomgeving, meer bepaald op het stationsplein en het Zwartebeekplein.

Bij uitvoering van het proefsleuven- en proefputtenonderzoek bleek dat het veldwerk en de rapportering gefaseerd zou moeten verlopen. Er kon niet gewacht worden tot de uitvoering van alle veldwerk vooraleer te rapporteren. Tijdens fase 1 (juni 2022) werden de proefsleuven uitgevoerd in de zone voor grondverbetering. In augustus 2022 volgden de proefputten ter hoogte van het Zwartebeekplein (fase 2). Midden november 2022 volgde de derde en laatste fase van het onderzoek ter hoogte van de Turnhoutsebaan (stationsplein). Deze nota vormt de neerslag daarvan.

De eerder uitgevoerde fasen leverden wel enkele archeologische gegevens op, maar waardevolle informatie die een verder archeologisch traject noodzaakte, ontbraken. Ook tijdens de derde fase werd in de vorm van een gracht, waaruit aardewerk uit de 14de – 15de eeuw werd gerecupereerd, een interessante archeologische context gevonden. De gracht bleek echter slechts gedeeltelijk bewaard en ook tijdens deze fase van de prospectie bleek vooral een sterke verstoringsgraad typerend voor het projectgebied. Zo bevestigde de gracht wel een deel van de gegevens uit het geofysisch en bureauonderzoek. Sporen van de Schaluinpoort – die via de voorafgaande studies mogelijk werden geacht – werden niet aangetroffen.

Omdat de kans op kenniswinst zeer beperkt is, wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.

6. BIBLIOGRAFIE

- DEVILLE & HOUBRECHTS 2021a. *Archeologienota Diest Stationsomgeving. Bureaustudie. Verslag van resultaten. Condor Rapporten 683.* (ID18880)
Raadpleegbaar via:
<https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/18880>
- DEVILLE & HOUBRECHTS 2021b. *Archeologienota Diest Stationsomgeving. Programma van Maatregelen. Condor Rapporten 683.* (ID18880)
Raadpleegbaar via:
<https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/18880>
- MESTDAGH B. 2022a. *Nota. Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek. DIEST STATIONSOMGEVING (Prov. Vlaams-Brabant).* Monument Vandekerckhove nv, Ingelmunster. (ID 23164)
Raadpleegbaar via:
<https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/23164>
- MESTDAGH B. 2022b. *Nota. Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek. DIEST STATIONSOMGEVING (Prov. Vlaams-Brabant).* Monument Vandekerckhove nv, Ingelmunster. (ID 23674)
Raadpleegbaar via:
<https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/23674>
- ORBONS J. 2022. *ArcheoPro Archeologisch rapport Nr 22031. Stationsomgeving Diest. Gemeente Diest. Archeologisch-geofysisch onderzoek.* ArcheoPro, Eijsden.
- VAN RENSBERGEN J. 2022. *Nota. Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek. DIEST STATIONSOMGEVING (Prov. Vlaams-Brabant).* Monument Vandekerckhove nv, Ingelmunster.
Raadpleegbaar via:
<https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/23674> (ID 23674)
- www.inventaris.onroerendergoed.be
- www.geopunt.be
- www.ngi.be

Meer informatie is tevens beschikbaar via het digitale registratiesysteem:

<http://www.monarcho.be/web/monument/archeologie/public/home/home?globals=%7B%22ProjectId%22%3A%220d773703-b794-430d-afc3-aea60102c2f5%22%7D>

7. Bijlagen

- Bijlage 1: Projectgebied op het GRB (algemeen)
- Bijlage 2: Projectgebied op Luchtfoto
- Bijlage 3: Projectgebied op topografische kaart
- Bijlage 4: Projectgebied op DTM
- Bijlage 5: Situering werkputten (zone Zwartebeekplein en Turnhoutsebaan)
- Bijlage 6: Hoogtes op GRB
- Bijlage 7: Profielen op GRB
- Bijlage 8: Allesporenkaart werkput 5 en 6
- Bijlage 9: Allesporenkaart werkput 5
- Bijlage 10: Allesporenkaart werkput 6
- Bijlage 11: Sporenlijst
- Bijlage 12: Referentieprofiel
- Bijlage 13: Fotolijst
- Bijlage 14: Inventarislijst

Proefputten Diest - Stationsomgeving (zone Turnhousebaan/Stationsplein) - Situering plangebied op GRB

2022A271

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

 Plangebied

187500

187000

186500

Aangemaakt op: 15/11/2022

197000

197500

198000

198500

199000

Proefputten Diest - Stationsomgeving (zone Turnhoutsebaan/Stationsplein) - Situering plangebied op luchtfoto

2022A271

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

 Plangebied

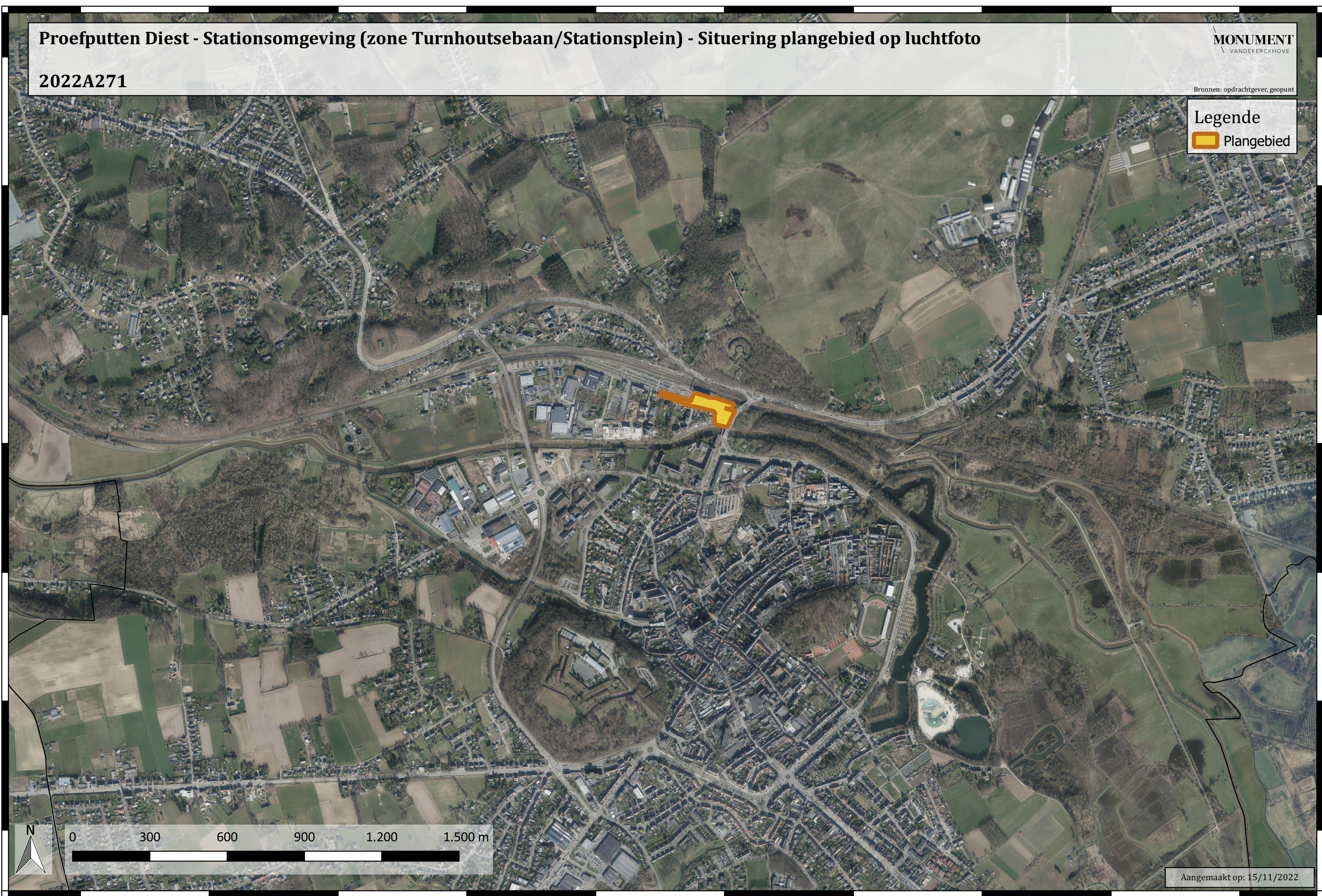
188500
188000
187500
187000
186500
186000
185500

0 300 600 900 1.200 1.500 m

Aangemaakt op: 15/11/2022

195500 196000 196500 197000 197500 198000 198500 199000 199500 200000

Proefputten Diest - Stationsomgeving (zone Turnhouthousebaan/Stationsplein) - Situering plangebied op topografische kaart

2022A271

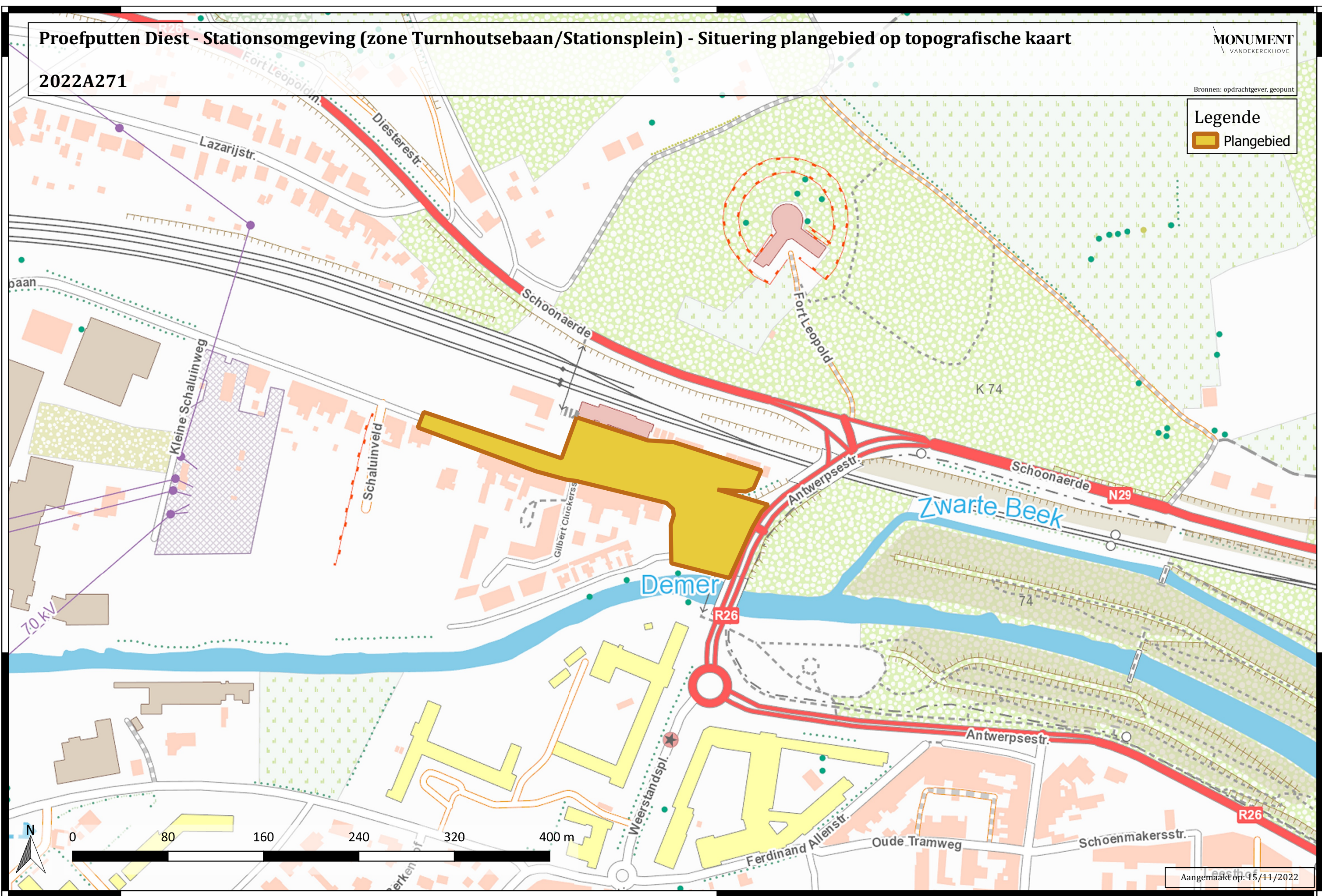
MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende
■ Plangebied

187500

187000

0 80 160 240 320 400 m

Aangemaakt op: 15/11/2022

197500

198000

198500

Proefputten Diest - Stationsomgeving (zone Turnhouthsebaan/Stationsplein) - Plangebied op DTM

2022A271

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

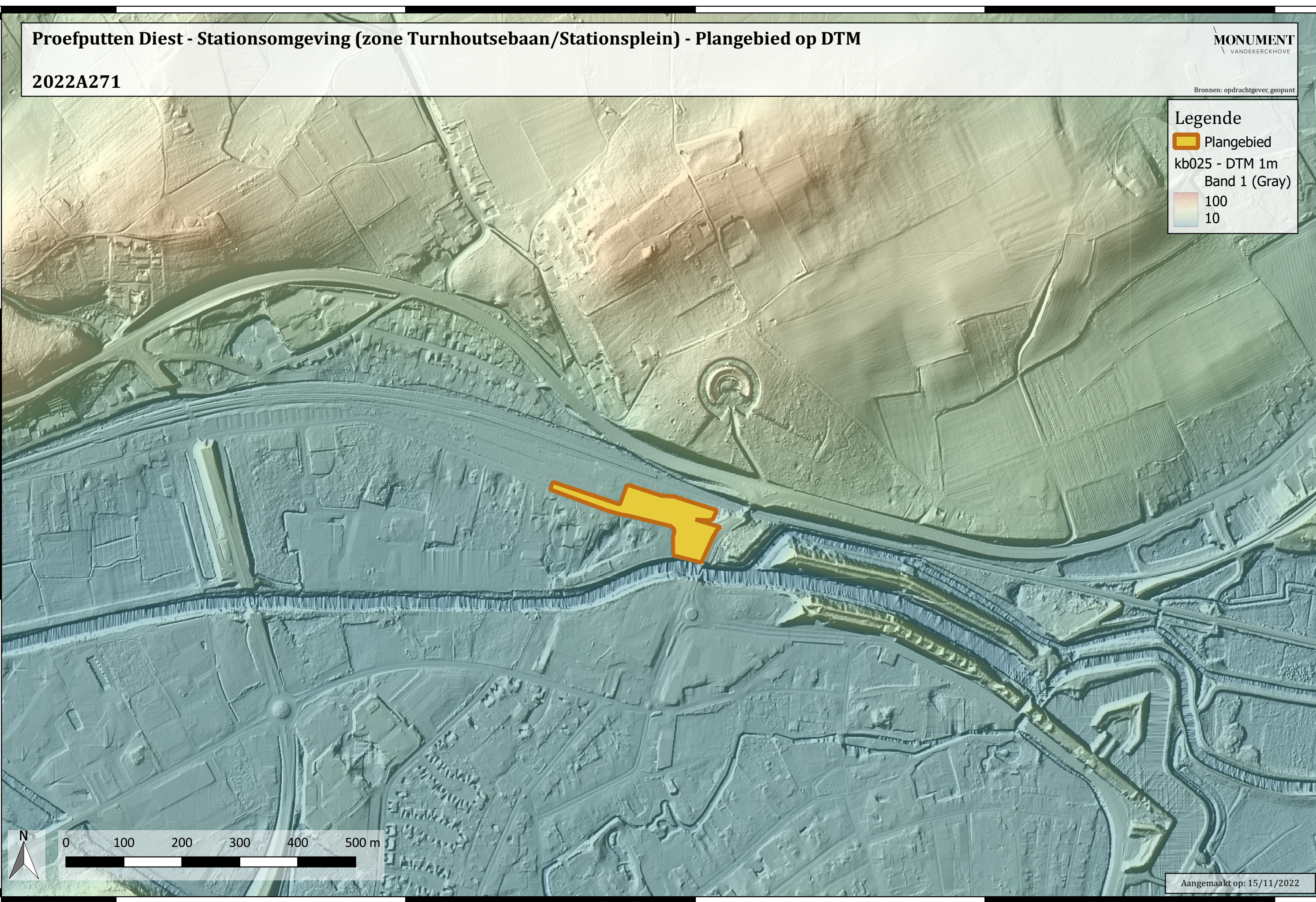
- Plangebied
- kb025 - DTM 1m
- Band 1 (Gray)
- 100
- 10

188000

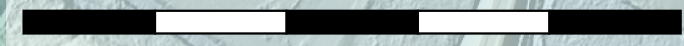
187500

187000

186500

0 100 200 300 400 500 m

Aangemaakt op: 15/11/2022

197000

197500

198000

198500

199000

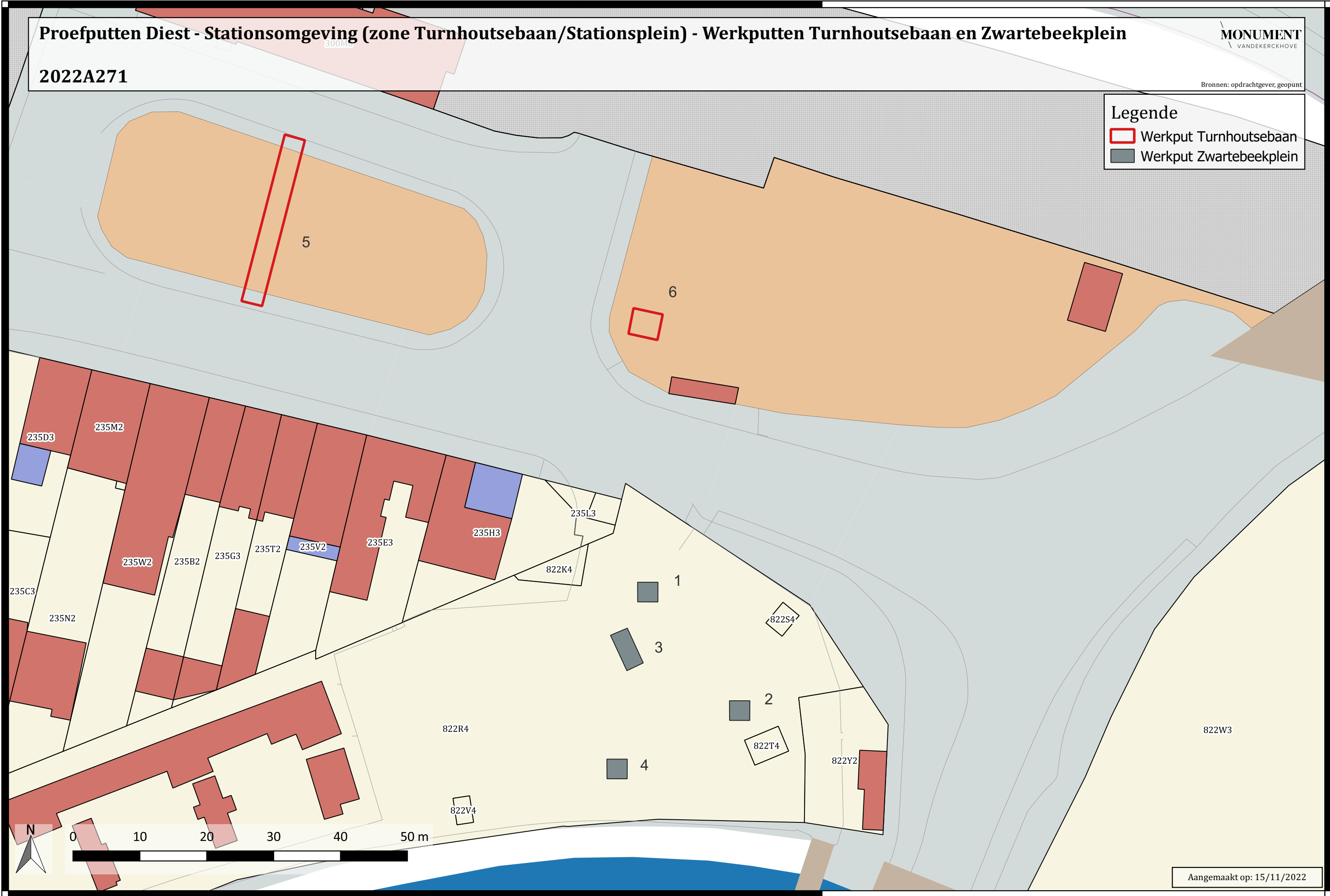
Proefputten Diest - Stationsomgeving (zone Turnhoutsebaan/Stationsplein) - Werkputten Turnhoutsebaan en Zwartebeekplein

2022A271

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Werkput Turnhoutsebaan
- Werkput Zwartebeekplein

Aangemaakt op: 15/11/2022

Proefputten Diest - Stationsomgeving (zone Turnhoursebaan/Stationsplein) - Hoogtes op GRB

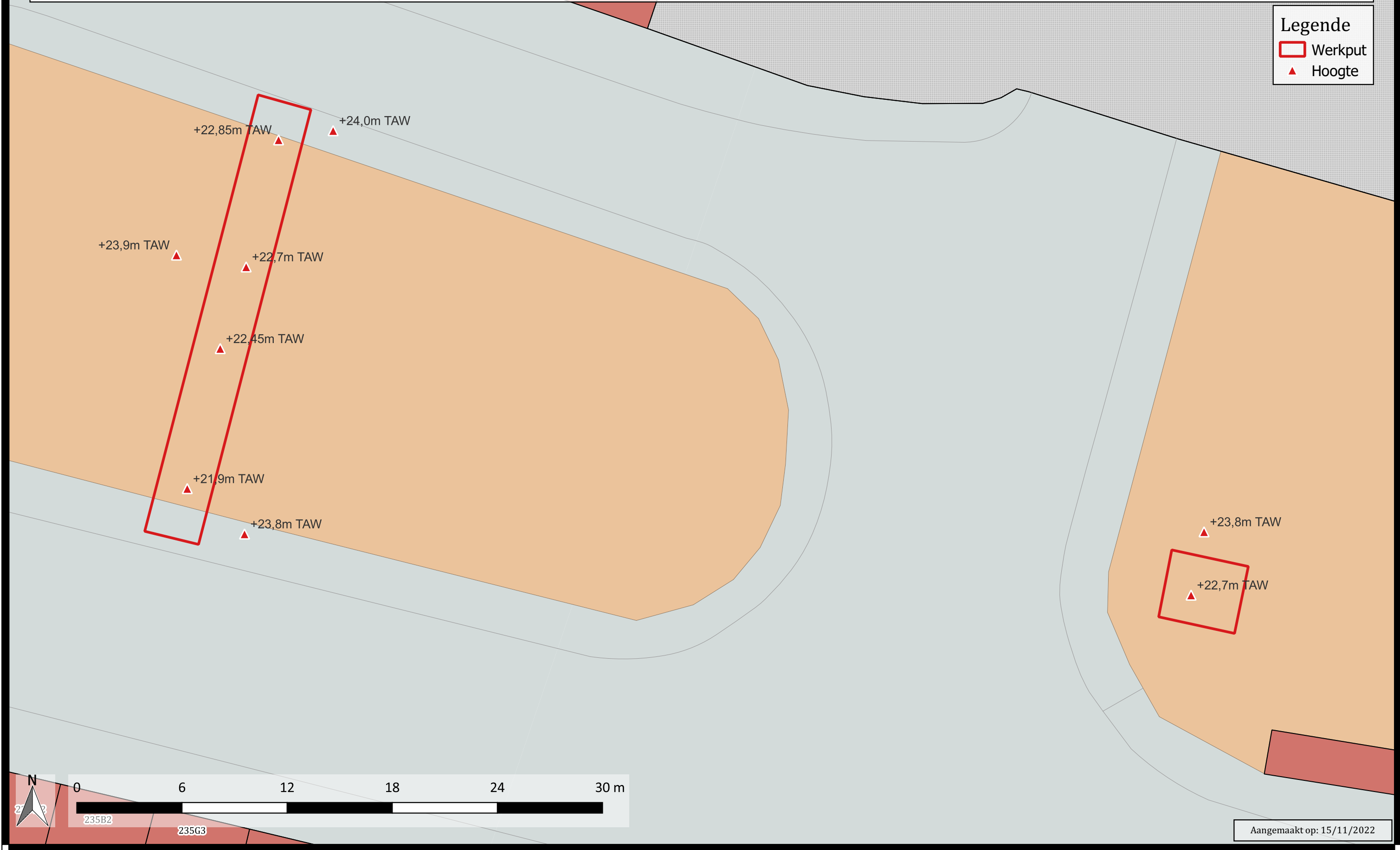
2022A271

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Werkput
- Hoogte

Aangemaakt op: 15/11/2022

Proefputten Diest - Stationsomgeving (zone Turnhoutsebaan/Stationsplein) - Profielen en coupe op GRB

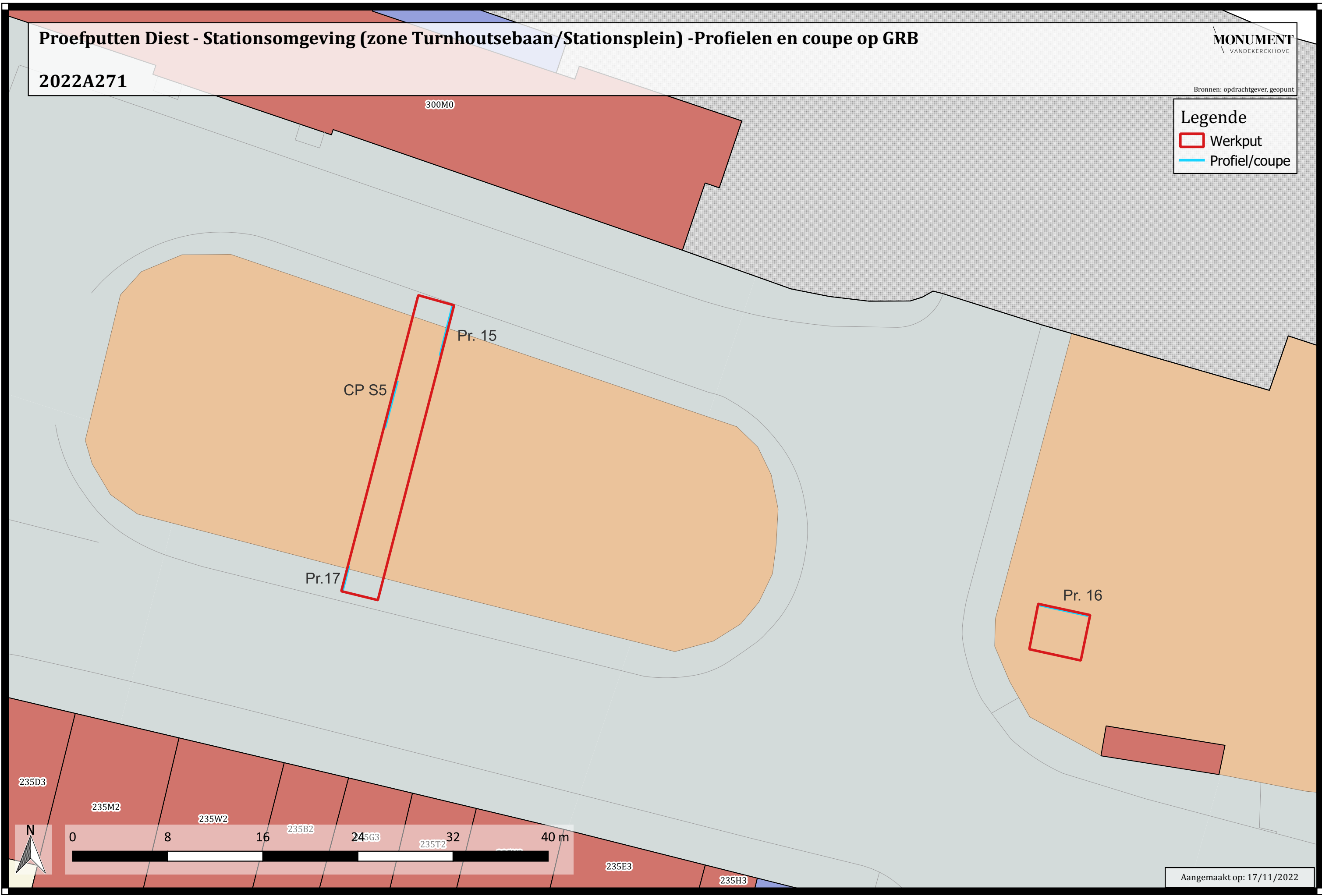
2022A271

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Werkput
- Profiel/coupe

Aangemaakt op: 17/11/2022

Proefputten Diest - Stationsomgeving (zone Turnhoutsebaan/Stationsplein) - Allesporenkaart werkput 5 en 6

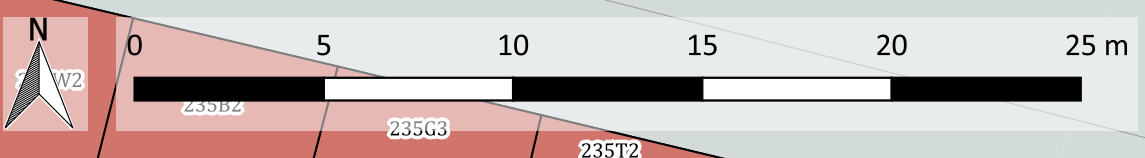
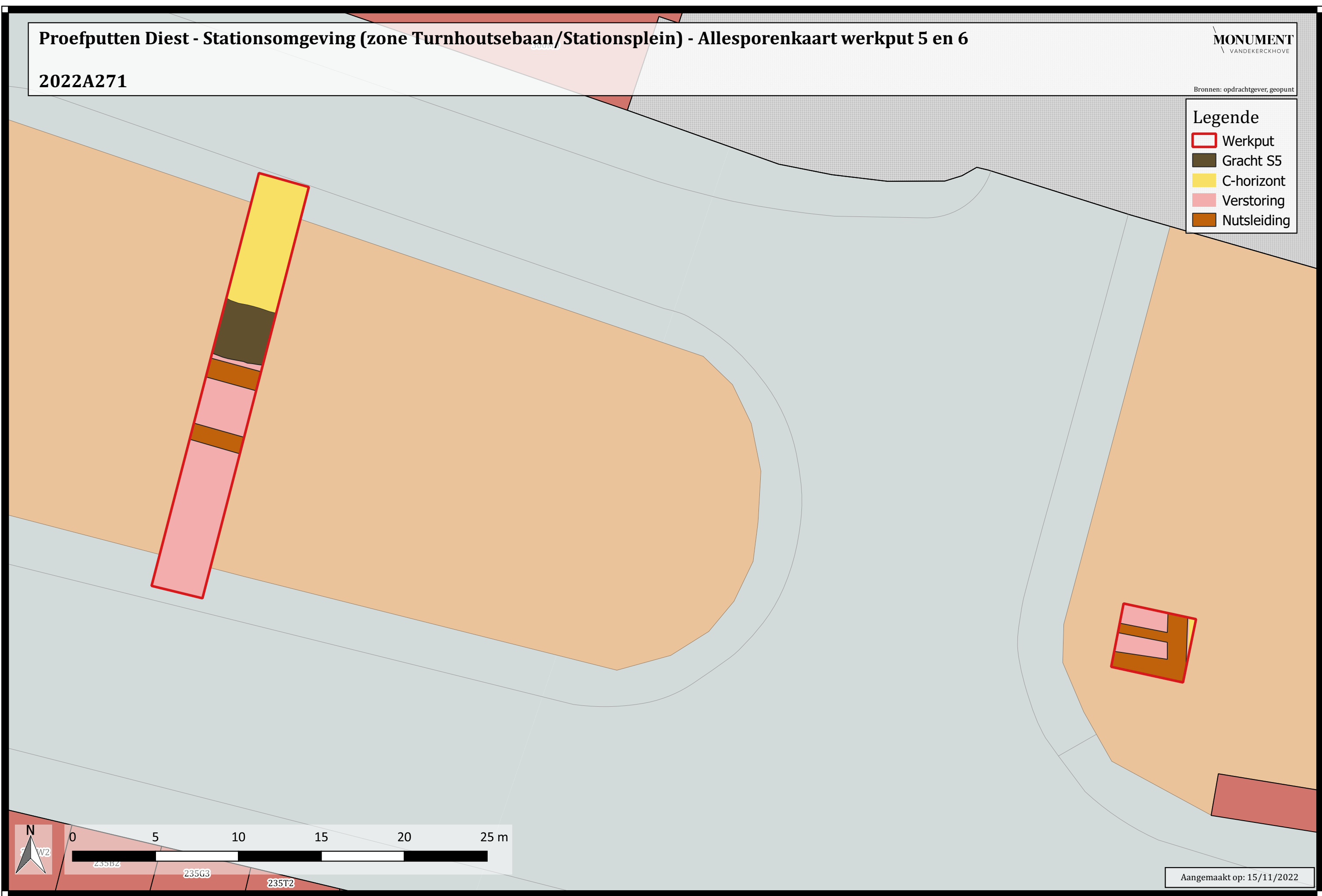
2022A271

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Werkput
- Gracht S5
- C-horizont
- Verstoring
- Nutsleiding

Aangemaakt op: 15/11/2022

Proefputten Diest - Stationsomgeving (zone Turnhoutsebaan/Stationsplein) - Allesporenkaart werkput 5

2022A271

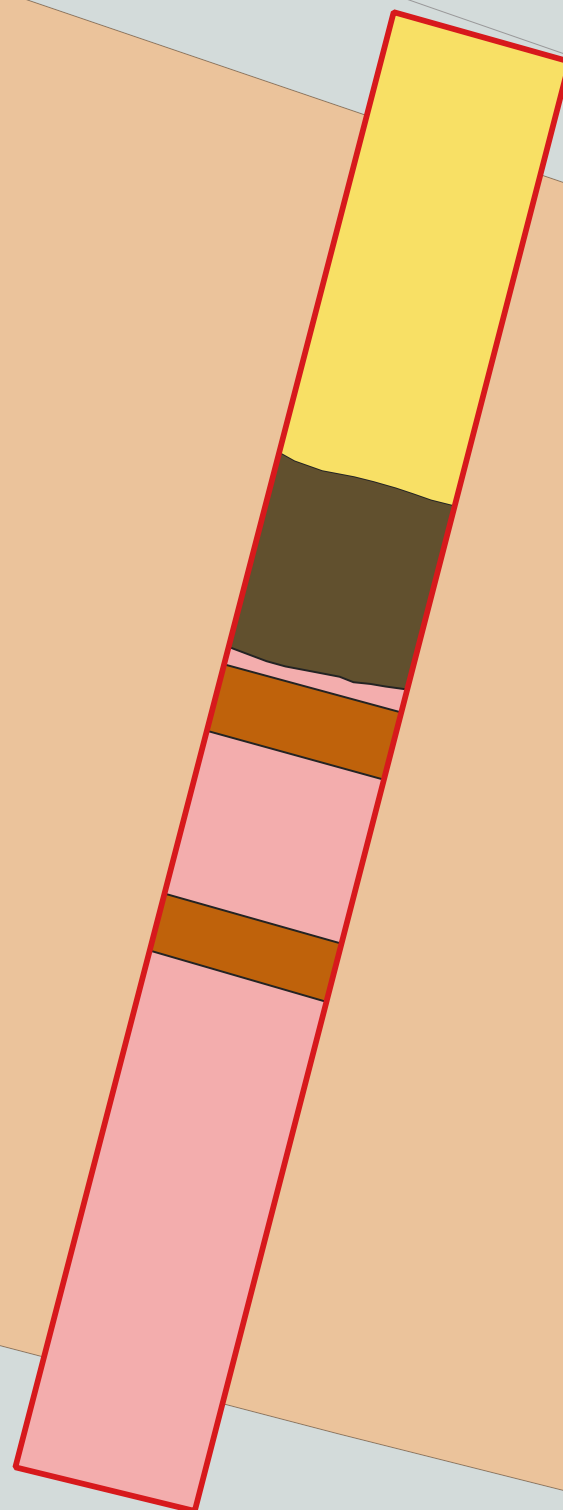
300M0

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

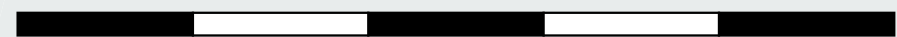
Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Werkput
- Gracht S5
- C-horizont
- Verstoring
- Nutsleiding

0 3 6 9 12 15 m

Aangemaakt op: 15/11/2022

Proefputten Diest - Stationsomgeving (zone Turnhoutsebaan/Stationsplein) - Allesporenkaart werkput 6

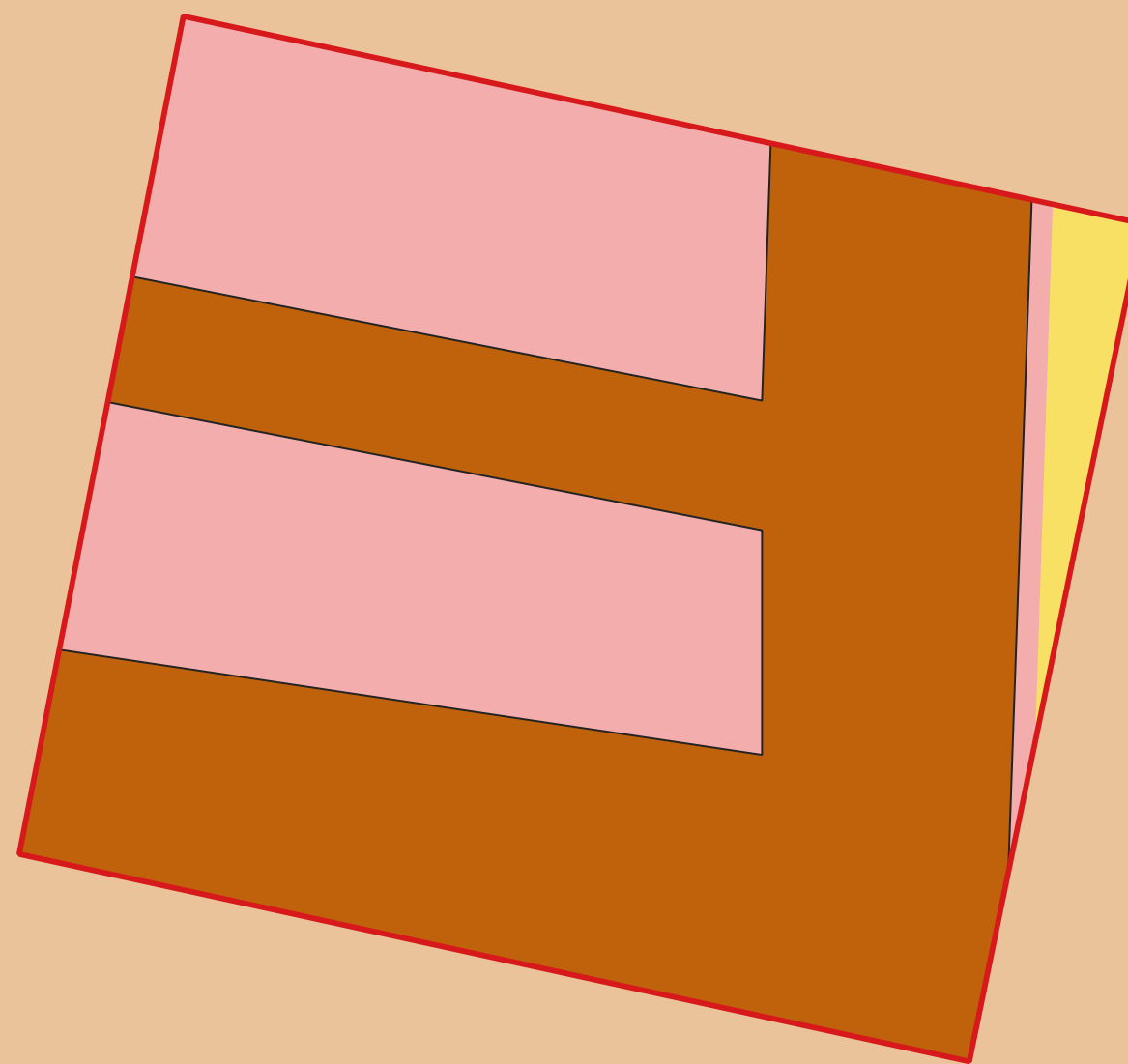
2022A271

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

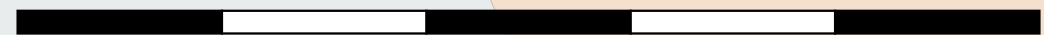
Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- Werkput
- Gracht S5
- C-horizont
- Verstoring
- Nutsleiding

0 0,9 1,8 2,7 3,6 4,5 m

Aangemaakt op: 15/11/2022

Proefputten Diest - Stationsomgeving (zone Turnhoutsebaan/Stationsplein) - Verschillende fasen van het onderzoek

2022A271

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

Plangebied

Fase 1

Fase 3

Fase 2

0 70 140 210 280 350 m

Aangemaakt op: 16/11/2022

197500

198000

187500

187000

Bijlage 11 - Sporenlijst

Spoornr	Type	Interpretatie	Zone	Werkput	Vak	Vlak
1	interface	greppel	1	1	1	1
2	interface	greppel	1	2	1	1
3	interface	greppel	1	2	1	1
4	interface	gracht	1	2	1	1
5	interface	gracht	1	5	1	1
11	muur		1	13	1	1
12	muur		1	3	1	1
13	muur		1	13	1	1
14	muur		1	13	1	1
15	muur		1	13	1	1

Bijlage 12: Beschrijving referentieprofiel

(Profiel 15)

Projectcode: Type onderzoek: Datum: Het weer: Assistent-Aardkundige: methode/techniek: diameter/raai:	2022A271		Coördinate n:		X: 197 915,57 m – Y: 187 177,26 m		
	Proefputten		Hoogte:		+24,0m - +22,5m TAW		
	14/11/2022		Classificatie:		OB		
	Zonnig		Landgebruik:		Bebouwde zone		
	Bert Mestdagh		Vegetatie: grondwater:		Onbekend		
	nvt	nvt					
	nvt	nvt					
Profiel Nr.	Horizont Symbool Nr.	Diepte (cm) begin eind		Onderkant bereikt	Ondergrens duidelijkheid regelmatigheid		
P15	1	Ap	0	60	ja	scherp	scherp
P15	2	Alluv.	60	120	ja	scherp	scherp
P15	3	C	120	140	nee	scherp	scherp
Kleur Munsell visueel		Type	Vlekken Frequentie Kleur		Helderheid	Stratificatie	Kalk
dBR		HUM	Nvt	nvt	nvt	nee	nee
IGEBR/GE		HUM		nvt	nvt	nee	nee
IGEBR				Laag	nvt	nee	nee
Structuur gradatie type grootte			Vochtigheid (D/V/N)	Code	Textuur zandfractie methode		Andere
sterk	kruimelig	matig	V		Laag	Manueel	/
matig	platig	klein	V		Laag	Manueel	/
matig	platig	klein	V		Laag	Manueel	/

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE

Diest - Stationsomgeving 2022

BIJLAGE FOTOLIJST

Monument
Vandekerckhove N.V.

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Auteurs: Van Rensbergen Jasper

Redactie: Bart Bartholomieux

DSCN2110.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur:
Profiel 14 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2109.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur:
Profiel 14 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2108.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur:
Profiel 14 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2107.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur:
Profiel 14 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2106.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur:
Profiel 14 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2105.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur:
Profiel 14 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2104.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 14 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2103.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 14 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2102.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 14 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2101.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 14 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2100.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /14//1

DSCN2099.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /14//1

DSCN2098.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /14//1

DSCN2097.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /14//1

DSCN2096.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /14//1

DSCN2095.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /14//1

DSCN2094.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /14//1

DSCN2093.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /14//1

DSCN2092.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /14//1

DSCN2091.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /14//1

DSCN2090.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /14//1

DSCN2089.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /14//1

DSCN2088.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//2

DSCN2087.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2086.JPG - Spoornummer(s): 14 - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2085.JPG - Spoornummer(s): 14 - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2084.JPG - Spoornummer(s): 12 - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2083.JPG - Spoornummer(s): 12 - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2082.JPG - Spoornummer(s): 12 - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2081.JPG - Spoornummer(s): 12 - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2080.JPG - Spoornummer(s): 12 - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2079.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /3//1

DSCN2078.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2077.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2076.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2075.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2074.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2073.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2072.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2071.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2070.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2069.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2068.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2067.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2066.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2065.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2064.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2063.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2062.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2061.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2060.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DSCN2059.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DSCN2058.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DSCN2057.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 11 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2056.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur:
Profiel 11 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2055.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur:
Profiel 11 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2054.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur:
Profiel 11 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2053.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur:
Profiel 11 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2052.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur:
Profiel 11 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2051.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur:
Profiel 11 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2050.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 11 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2049.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 11 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2048.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 11 - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DSCN2047.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DSCN2046.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DSCN2045.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DSCN2044.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DSCN2043.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DSCN2042.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DSCN2041.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DSCN2040.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DSCN2039.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DSCN2038.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DSCN2037.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DSCN2036.JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (9).JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (8).JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (7).JPG - Spoornummer(s): / - Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (6).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /14//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (54).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (53).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (52).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (51).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (50).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /11//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (5).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Algemeen 1 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (49).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /12//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (48).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /12//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (47).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /12//2

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (46).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 12 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /12//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (45).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /12//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (44).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 12 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /12//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (43).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /14//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (42).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /12//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (41).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /12//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (40).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Algemeen 1 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (4).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Algemeen 1 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (39).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Algemeen 1 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (38).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (37).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /12//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (36).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /12//1

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (3).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Algemeen 1 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (29).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 13 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//2

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (27).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//2

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (26).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//2

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (25).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//2

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (24).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: / - Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//2

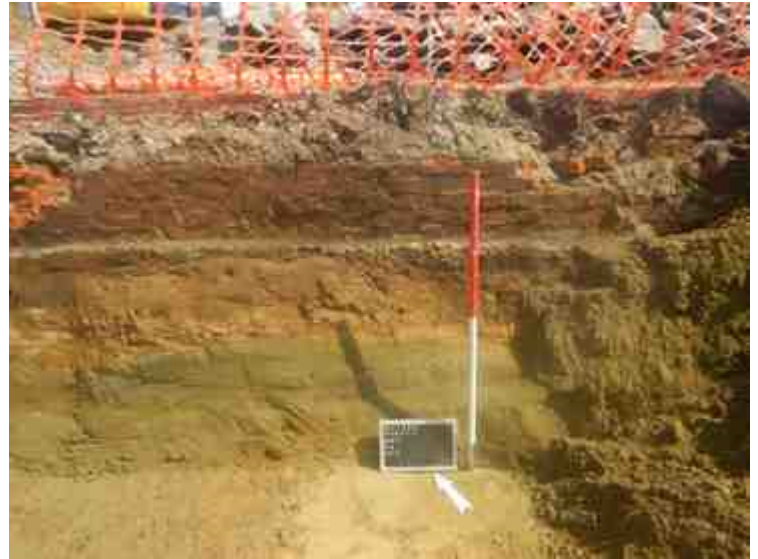
DIST22 - 2022A271 - 20220825 (23).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 13 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//2

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (22).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 13 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//2

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (21).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 13 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//2

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (20).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 13 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /13//2

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (2).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Algemeen 1 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (19).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 13 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (18).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 13 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (17).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 13 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (16).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 13 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

DIST22 - 2022A271 - 20220825 (15).JPG - Spoornummer(s): / -
Inventarisnummer(s): / - Structuur: Profiel 13 -
Zone/Werkput/Kijkvenster/Vlak: /

